

2016

Työttömyysvakuutusrahaston

**TOIMINTAKERTOMUS
JA TILINPÄÄTÖS**

1.1.–31.12.2016

Sisältö

1. Toimintakertomus	3
1.1 Hallituksen toimintakertomus	3
1.1.1 Työttömyysvakuutusrahaston toimintaympäristö	3
1.1.2 Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät	3
1.1.3 Työttömyysvakuutusrahaston talous	6
1.1.4 Henkilöstö	8
1.1.5 Hallinto	8
1.1.6 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	9
2. Tilinpäätös (IFRS)	10
2.1. Laskelma nettovarallisuuden muutoksesta	10
2.2. Laskelma nettovarallisuudesta	11
2.3. Rahavirtalaskelma	12
2.4. Tilinpäätöksen liitetiedot	13
3. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	35
4. Tilintarkastuskertomus	36

1. Toimintakertomus

1.1 Hallituksen toimintakertomus

Työttömyysvakuutusrahaston tulos vuodelta 2016

oli ylijäämäinen

- Työttömyysvakuutusmaksut ja muut tuotot yhteensä 4 083 (3 330) miljoonaa euroa
- Maksetut työttömyysetuudet ja hallintokulut yhteensä 3 859 (4 002) miljoonaa euroa
- Nettovarallisuuden muutos (vuositulos) 220 (-677) miljoonaa euroa
- Nettovarallisuus -466 (-686) miljoonaa euroa
- Sijoitukset ja varat yhteensä 704 (604) miljoonaa euroa
- Nostettuja lainoja ja muita velkoja yhteensä 1 170 (1 290) miljoonaa euroa
- Työttömyysaste keskimäärin 8,8 % (9,4 %)
- Sijoitusten tuotto 0,3 % (0,2 %)

Sulkuihin on merkitty vuoden 2015 tiedot.

1.1.1 Työttömyysvakuutusrahaston toimintaympäristö

Rahaston tulos oli selvästi odotettua parempi vuonna 2016

TVR:n hallinto hyväksyi talousarvion elokuussa 2015 ja silloin rahaston vuosituloksen ennakoitiin olevan 409 miljoonaa euroa alijäämäinen vuonna 2016. Talouden suunta kääntyi vuoden 2016 aikana myönteisemmäksi ja työttömyys laski jonkin verran vuoden loppua kohden. Tilinpäätös osoittaa 220 miljoonan euron ylijäämää vuodelle 2016. Työttömyysvakuutusrahaston nettovarallisuus oli negatiivinen, eli TVR:llä oli velkaa 466 (686) miljoonaa euroa vuoden 2016 lopussa.

Suomen talous piristyi jonkin verran vuoden 2016 aikana. Kohonnut aktiviteetti rakentamisessa ja palvelusektorilla saivat aikaan kokonaistuotannon kääntymisen kasvuun huolimatta siitä, että ulkomaankauppa ja vienti olivat edelleen matalasuhdanteessa. Työttömyysaste kääntyi useamman nousuvuoden jälkeen lievään laskuun. Työllisten määrä lisääntyi ja kansantalouden palkkasumma kasvoi jonkin verran. TVR:n vastuulla olevat ansioturvamenot ja muut etuudet pystyttiin rahoittamaan työttömyysvakuutusmaksuilla, kun kahtena edellisenä vuonna oli jouduttu turvautumaan menojen rahoittamisessa myös lainanottoon. Suomen työttömyysaste laski virallisen tilaston mukaan 0,6 prosenttiyksikköä (9,4 % → 8,8 %). Rahaston suorittamat maksutilitykset laskivat vastaavasti 3,7 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Rahaston varsinaiset tulot olivat 4 083 (3 330) miljoonaa euroa ja menot 3 859 (4 002) miljoonaa euroa. Tilikauden ylijäämä oli 220 (alijäämä 677) miljoonaa euroa.

Työttömyysvakuutusrahaston talouden suunnittelu ja ohjaaminen perustuvat pitkälti ennusteisiin työttömyysasteen, työttömyysmenon, työllisyyden sekä palkkasumman kehityk-

sestä. Normaalioloissa rahaston on asetettava vakuutusmaksut sellaisiksi, että niistä saatavilla vakuutusmaksutulolla voidaan kattaa ennakoitujen menot.

Työttömyysvakuutusmaksut määrätään kalenterivuodeksi kerrallaan. Maksuja muutettaessa toimitaan siten, että yhtä suuri prosenttiyksiköissä laskettu muutos tehdään sekä työnantajan keskimääräiseen että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuun. Tilikautta edeltävän vuoden elokuussa laadittavan talousarvion ja runsasta vuotta myöhemmin laadittavan tilinpäätöksen erotuksena syntyvä rahaston tuloksen ennuste-poikkeama on ollut keskimäärin 4 % menoista viimeisten viiden vuoden aikana. Vuonna 2016 ennuste-poikkeama oli keskimääräistä suurempi.

Maksuvalmius oli vuoden 2016 aikana hyvällä tasolla. Työttömyysvakuutusmaksuja korotettiin tuntuvasti vuoden 2016 alusta lukien, mikä nosti kerättyjen maksujen määrää 23 % edelliseen vuoteen verrattuna. Etuudensaajatahoille suoritettujen maksutilitykset supistuivat edellisestä vuodesta, kassavirta oli positiivinen ja velkasalkkua lyhennettiin jonkin verran.

Työttömyysvakuutusrahasto tekee seuraavan vuoden maksujen määriä koskevan esityksen sosiaali- ja terveysministeriölle elokuun loppuun mennessä (Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta 18 § 6 momentti). Tämä varhainen aikataulu lisää seuraavaa vuotta koskevan talous- ja työllisyyden ennusteen epävarmuutta. Työttömyysvakuutusmaksujen maksuprosentit vahvistetaan hallituksen esityksen pohjalta eduskunnassa. Maksujen määriä koskevaa esitystä on mahdollista tarkentaa eduskuntakäsittelyn aikana.

Vuoden 2017 työttömyysvakuutusmaksuprosentteja muutettiin

Työttömyysvakuutusrahasto esitti 30.8.2016 sosiaali- ja terveysministeriölle, että työnantajan keskimääräistä työttömyysvakuutusmaksua laskettaisiin 0,45 prosenttiyksiköllä ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua nostettaisiin vastaavalla määrällä.

Eduskunta hyväksyi samansisältöisen hallituksen esityksen marraskuun lopussa 2016.

Rahaston hallintokulut

Rahaston hallintokulut olivat 11,7 (9,7) miljoonaa euroa. Kulujen kasvu johtui suurelta osin siitä, että taseeseen aktivoituja kehittämismenoja kirjattiin kuluksi.

1.1.2 Työttömyysvakuutusrahaston tehtävät

Rahoitettavat työttömyysetuudet

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) nojalla ansioon suhteutettua työttömyysturvan rahoituksessa työttömyyspäivärahojen ja työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavien päivärahojen sekä vuorottelukorvauksen aiheuttamista menois-

ta siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole niistä vastuussa. Tässä mainitut etuudet maksetaan työttömyyskassoista. Aikuiskoulutustuki maksetaan Koulutusrahastosta. Lisäksi Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömien ja aikuiskoulutustukea saavien työttömyysvakuutusmaksusta, joka maksetaan Eläketurvakeskuksen kautta työeläkelaitoksille.

Työttömyyskassalain täytäntöönpanoasetuksen (272/2001) mukaan työttömyyskassojen ennakohakemusten käsittely ja maksatuksesta päättäminen sekä ennakoiden riittävyden seuranta kuuluvat Työttömyysvakuutusrahaston tehtäviin. Rahasto maksaa ennakonsa työttömyyskassoille kaksi kertaa kuukaudessa, kuukauden ensimmäisenä pankkipäivänä ja lähinnä 15. päivää olevana pankkipäivänä.

Rahasto hoitaa myös valtionosuuksien ennakot työttömyyskassoille kerran kuukaudessa sen ensimmäisenä pankkipäivänä. Vuonna 2016 sosiaali- ja terveysministeriö maksoi rahastolle valtionosuuksien ennakkoa kuukausittain tasasuuruisiin eriin jaettuna, ellei Työttömyysvakuutusrahasto muuta esittänyt. Valtionosuus on kirjattu rahaston tuloihin ja menoihin.

Vuoden 2016 aikana Suomessa toimi 28 (29) työttömyyskassaa, joista kaksi oli yrittäjien työttömyyskassoja. Työttömyyskassojen maksama ansioon suhteutettu työttömyyspäiväraha oli keskimäärin 65,56 (66,63) euroa päivässä.

Vuonna 2016 työttömyyskassoille suoritettiin työttömyysetuuksien rahoitukseen kaikkiaan 1 581 (1 703) miljoonaa euroa. Rahasto maksoi lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön osuutena kassoille 1 102 (1 142) miljoonaa euroa.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain mukaan työntekijöiden työttömyysturvan lisäpäivistä aiheutuvista menoista. Työttömyysturvan lisäpäivärahoja, joiden rahoittamiseen valtio ei osallistu lainkaan, maksavat työttömyyskassat jäsenilleen. Työtön voi siirtyä työttömyysturvan lisäpäiville, kun hän on ehtinyt täyttää 59 vuotta ennen kuin 500. ansiopäivärahopäivä täyttyy. Vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneillä ikäraja nousee 60 vuoteen ja vuonna 1957 ja sen jälkeen syntyneillä 61 vuoteen.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 §:n nojalla yksin työttömyysturvalain 6 §:ssä säädetyn korotetun ansio-osan rahoittamisesta. Vuoden 2015 alusta lukien ylempien ansiosidonnaisten työttömyyspäivärahojen laskentasääntöä muutettiin siten, että päivärahojen taso on alentunut hieman. Korotettuun ansio-osaan tehtiin sama muutos. Muutoksella toteutettiin hallituksen kehyspäätökseen sisältynyt päivärahamenojen leikkaus. Muutos on pienentänyt ansiopäivärahamenoa. Valtiontalouden säästön toteuttamiseksi työttömyysvakuutusrahasto tilittää säästön määrän (n. 50 miljoonaa euroa) vuosittain Kansaneläkelaitokselle perusturvan rahoitukseen työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 23 §:n nojalla.

Rahasto suorittaa työttömyyskassalain (556/1998) 19 a §:n nojalla eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituksen tasoittamiseksi

si hallintoneuvoston vuosittain päättämän määrärahan puitteissa jäsenmaksujen tasausta niille palkansaaajakassoille, joiden maksamien työttömyysetuuspäivien lukumäärä on edellisellä vuonna ylittänyt olennaisesti kassojen jäsentä kohti lasketut keskimääräiset työttömyysetuuspäivät. Jäsenmaksun tasausta määrättäessä voidaan ottaa huomioon myös työttömyyskassan tasoitusrahadon määrä. Lisäksi rahaston hallitus on kiinnittänyt huomiota jäsenmaksurasituksen tasoon suhteessa muihin työttömyyskassoihin sekä jäsenmaksun muutoksiin kahtena edellisellä vuonna.

Tasaukseen käytettiin vuonna 2016 yhteensä 10 miljoonaa euroa (10). Työttömyyskassojen etuusmenoista laskettuna tasaukseen käytetty rahamäärä oli noin 0,34 (0,35) %, kun enimmäismäärä on 0,75 %. Jäsenmaksun tasausta maksettiin seitsemälle palkansaaajakassalle. Tasauspäätöksen perusteissa otettiin huomioon myös työttömyyskassan jäsenmaksun muutos kertomusvuonna ja vuonna 2015.

Työttömien, vuorottelukorvausta ja aikuiskoulutustukea saavien eläkekertymän rahoitus

Työttömyysvakuutusrahaston toiseksi suurin menoerä on ollut Eläketurvakeskukselle suoritettava maksu, jolla katetaan työttömyyden sekä koulutus- ja vuorotteluvapaan ajan huomioon ottamisesta aiheutuvaa vastuuta ja kuluja (työntekijän eläkelain (395/2006) 74 ja 182 §). Tämä maksu määrätään siten, että sen arvioidaan vastaavan määrää, joka saataisiin, jos mainituilta palkattomilta kausilta kertyvän työeläketurvan perusteena olevista tuloista suoritettaisiin keskimääräistä työeläkemaksua.

Eläketurvakeskuksen arvioon perustuva kirjanpidon mukainen meno vuonna 2016 oli 846 (900) miljoonaa euroa. Maksumen suoritettiin kertomusvuoden aikana ennakkona. Kertomusvuoden maksun lopullisen määrän vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö jälkikäteen vuoden 2017 aikana.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa edellä sanottua vastavasti valtion eläkelain (1295/2006) 62 ja 133 §:ssä tarkoitetun maksun suorittamisesta Valtion Eläkerahastolle. Työttömyysvakuutusrahaston maksu vuonna 2016 oli 10,7 (7,7) miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa kertomusvuoden maksun suuruuden jälkikäteen vuoden 2017 aikana.

Työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaaajien työttömyysvakuutusmaksun tuoton tilitys Kansaneläkelaitokselle

Rahasto tilittää työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 8 ja 23 §:n nojalla palkansaaajien työttömyysvakuutusmaksutulosta Kansaneläkelaitokselle vuosittain määrän, joka vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaaajien osuutta kaikista palkansaaajista. Tämän osuuden arviointi perustuu Tilastokeskuksen aineistoon ja arvion vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö. Kertomusvuonna tilittävää osuus oli 13,5 (13,5) prosenttia. Ennakkomaksua suoritettiin 168 (121) miljoonaa euroa.

Koulutusrahaston etuuksien ja toiminnan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa Koulutusrahastosta annetun lain (1306/2002) 13 §:n ja aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) 30 §:n mukaan aikuiskoulutustuen ansioosan ja ammattitutkintostipendin sekä näiden hallintokulujen rahoituksesta. Etuudet maksetaan Koulutusrahastosta. Työttömyysvakuutusrahasto maksoi Koulutusrahastolle kertomusvuonna yhteensä 116 (98) miljoonaa euroa. Menojen kasvu on johtunut aikuiskoulutustuen menojen tuntuvasta kasvusta.

Palkkaturvan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa palkkaturvasta annetun lain (866/98) 31 §:n nojalla valtion palkkaturvamenoista. Palkkaturvameno maksetaan kerran vuodessa työ- ja elinkeinoministeriölle sen lähettämän laskun mukaan. Vuonna 2016 palkkaturvakustannuksia maksettiin 23 (21) miljoonaa euroa.

Rahaston tehtävä EU-koordinaatiossa

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (perusasetus) 65 artiklasta säädetään niistä tilanteista, joissa henkilö jää työttömäksi työskenneltyään muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan.

Suomessa Työttömyysvakuutusrahasto on säädetty toimivaltaiseksi laitokseksi ansiosidonnaisen työttömyysvakuutuksen osalta EU:n perusasetusta toimeenpantaessa. Rahaston tehtävä on mm. perusasetuksen 65 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaisesti työttömyyskassan jäseninä olleille maksetuista työttömyyspäivärahoista aiheutuvien korvausten maksaminen ja periminen. Vuonna 2016 rahasto maksoi näitä korvauksia yhteensä 85 400 euroa ja rahastolle maksettiin yhteensä 45 500 euroa.

Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen, perintä ja valvonta

Työttömyysvakuutusmaksut

Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvosto teki 28.8.2015 sosiaali- ja terveysministeriölle esityksen vuoden 2016 työttömyysvakuutusmaksujen määristä.

Työnantajan maksuprosentit nousivat vuodelle 2016, ja ne olivat 1,00 (0,80) % palkasta 2 044 500 (2 025 000) euron palkkasummaan saakka. Sen ylittävältä osalta maksu oli 3,90 (3,15) %. Työnantajien keskimääräinen maksu oli 2,87 (2,34) %.

Valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksu oli 1,00 (0,80) % palkkojen määrästä 2 044 500 (2 025 000) euron palkkasummaan saakka ja sen ylittävältä osalta 2,45 (2,10) %.

Yliopistojen työttömyysvakuutusmaksu oli 1,00 (0,80) % palkkojen määrästä 2 044 500 (2 025 000) euron palkkasummaan saakka ja sen ylittävältä osalta 2,78 (2,35) %.

Työttömyysturvalaissa tarkoitettujen yrityksen osamistajien työttömyysvakuutusmaksu oli 1,00 (0,80) % palkkasummasta.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun suuruus oli rahaston esitykseen perustuen 1,15 (0,65) % työntekijän palkasta. Yrityksen osaomistajan työttömyysvakuutusmaksu oli 0,46 (0,24) %.

Työnantajan työttömyysvakuutusmaksutuloja kirjattiin yhteensä 2 042 (1 625) miljoonaa euroa, josta kuntien ja kuntayhtymien osuus on 613 (493) miljoonaa euroa. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksutuloja kirjattiin 869 (489) miljoonaa euroa, josta kuntien ja kuntayhtymien osuus on 188 (106).

Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työttömyysvakuutusmaksut työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain luvun 7 mukaisesti.

Työttömyysvakuutusrahasto määräsi vuoden 2016 aikana työttömyysvakuutusmaksuja noin 3,0 (2,9) miljardia euroa. Työttömyysvakuutusmaksuja palautettiin noin 96 (93) miljoonaa euroa. Määrätyt maksut saatiin perittyä kattavasti, kun vuoden 2016 aikana erääntyneistä maksuista avoimiksi jäi noin 0,15 (0,24) prosenttia.

Työnantajan koulutuskorvaus

Työnantaja voi saada verovähennyistä henkilöstönsä koulutuskustannuksista niin sanotun kolmea koulutuspäivää koskevan lain perusteella. Työnantajat, jotka eivät ole elinkeinoverolain tai maatilatalouden tuloverolain soveltamispiirissä, voivat saada vastaavan vähennyksen työttömyysvakuutusmaksusta. Tällaisia työnantajia ovat muun muassa kunnat ja seurakunnat sekä järjestöt. Oikeus koulutuskorvaukseen alkoi vuoden 2014 alusta ja vähennys myönnettiin työnantajan hakemukselta ensimmäisen kerran vuoden 2015 aikana, kun Työttömyysvakuutusrahasto vahvisti vuoden 2014 lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määrän.

Vuoden 2016 aikana Työttömyysvakuutusrahasto hyvitti koulutuskorvauksia vuoden 2015 koulutuspäiviltä 618 (476) työnantajalle noin 11,1 (9,4) miljoonaa euroa. Hakemuksissa ilmoitettujen koulutuspäivien lukumäärä oli yhteensä noin 562 000 (480 000). Koulutuskorvausta hakeneista työnantajista 285 (225) oli kaupunkia tai kuntaa.

Työttömyysvakuutusmaksujen perinnän valvonta

Työttömyysvakuutusrahaston tehtävä on valvoa laissa säädettyjen työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien veloitteiden täyttämistä. Valvonnan avulla varmistetaan, että työnantajien työttömyysvakuutusmaksujen perusteeksi ilmoittamat palkkasummat vastaavat todellisuutta ja että maksut peritään oikeasuuruusina. Lisäksi valvonnassa puututaan työttömyysmaksuvelvollisuuden laiminlyönteihin.

Aikaisempina vuosina Työttömyysvakuutusrahasto valvoi työttömyysvakuutusmaksuja yhdessä tapaturmavakuutuslaitosten ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton kanssa, koska tapaturmavakuutuslaitokset perivät työttömyysvakuutusmak-

sut vuoteen 2012 asti. Vuodesta 2013 alkaen Työttömyysvakuutusrahasto on perinyt työttömyysvakuutusmaksut suoraan työnantajilta. Työttömyysvakuutusrahaston perimien työttömyysvakuutusmaksujen valvonta aloitettiin marraskuussa 2015.

Vuoden 2016 aikana Työttömyysvakuutusrahasto otti valvontaan 909 työnantajaa. Valvontatapauksista määrättiin lisämaksuja 2,5 miljoonaa euroa ja palautuksia määrättiin 0,3 miljoonaa euroa.

Työttömyysturvan työnantajan omavastuumaksu

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työnantajilta työttömyysturvan omavastuumaksuja ikääntyneiden pitkäaikais-työttömien ns. lisäpäiväoikeuden rahoittamiseksi. Omavastuumaksun määräytymisestä sekä maksun perintämenettelystä säädetään työttömyysasetuusten rahoituksesta annetun lain (1998/555) 8a-luvussa.

Työttömyyskassat ja Kela ilmoittivat kertomusvuonna Työttömyysvakuutusrahastolle noin 13 000 (12 000) uutta omavastuuasiaa. Rahasto määräsi työnantajalle omavastuumaksun noin 3 800 (3 000) tapauksessa.

Määrättyjen omavastuumaksujen keskiarvo oli 18 000 (17 000) euroa. Keskimääräinen käsittelyaika maksupäätökseen johtaneissa tapauksissa oli 68 (74) päivää. Vuonna 2016 työnantaja valitti 14 (15) omavastuumaksupäätöksestä.

Työsopimuslain 12:3:n mukainen yhteensovitus

Työsopimuslain mukaan työsuhteen päättämistä koskevassa riita-asiassa tuomioistuimen on kuultava Työttömyysvakuutusrahastoa, jos kantajalle on työsuhteen päättämisen jälkeen maksettu ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa.

Työttömyysvakuutusrahasto antoi kertomusvuonna edelleen noin 1 100 (1 100) lausumaa.

1.1.3 Työttömyysvakuutusrahaston talous

TVR:n nettovarallisuus ja suhdannepuskuri

Työttömyysasetuusten rahoituksesta annetun lain 3 §:n mukaan Työttömyysvakuutusrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston tuottojen ja menojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri, jonka enimmäismäärä on viiden prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaava vuotuisten menojen määrä. Suhdannepuskurissa voi olla syvässä suhdannetaantumassa alijäämää samaa työttömyysastetta vastaava menojen määrä. Puskurin enimmäismäärä lasketaan siten, että Työttömyysvakuutusrahaston vastuulla olevat vuotuiset menot, 2 756 miljoonaa euroa vuonna 2016, jaetaan kyseisen vuoden keskimääräisellä työttömyysaste prosentilla (8,8) ja kerrotaan luvulla 5. Laissa tarkoitettu puskurin enimmäismäärä vuonna 2016 oli 1 566 miljoonaa euroa. Työttömyysvakuutusrahaston net-

tovarallisuus oli -466 miljoonaa euroa (velkapuolella) vuoden 2016 lopussa.

Hallintoneuvoston hyväksymien sijoitusperiaatteiden mukaan rahastolla tulee olla likvidejä varoja sijoitettuna alle vuoden mittaisiin rahamarkkinainstrumentteihin vähintään määrä, joka vastaa yhden kuukauden menoja. Tämä rahamäärä on noin 300 miljoonaa euroa. Edellä kuvattua ns. likvideettipuskuria jouduttiin vuoden 2016 aikana rahoittamaan velanotolla.

Sosiaali- ja terveysministeriölle toimitetun vuotta 2017 koskevan talousarvion mukaan rahaston nettovarallisuus olisi 557 miljoonaa euroa negatiivinen 31.12.2017. Tilinpäätöstä laadittaessa arvioidaan, että nettovarallisuuden määrä on vuoden 2017 lopussa noin 200 miljoonaa euroa negatiivinen (velkapuolella).

Velkarahoituksen järjestäminen

TVR kirjasi vuonna 2014 ja 2015 merkittävät alijäämät ja nettovarallisuus painui selvästi negatiiviseksi. TVR toteutti vuonna 2015 useita transaktioita velka- ja pääomamarkkinoilla. Keväällä 2015 solmittiin kuuden merkittävän pohjoismaisen pankin kanssa yhteensä 1 000 miljoonan euron määräiset valmiusluottolimiittisopimukset, joihin sisältyy Suomen valtion omavelkainen takaus määrältään 770 miljoonaa euroa. Lisäksi TVR laski liikkeeseen saman vuoden aikana kaksi pörssilistattua joukkovelkakirjalainaa yhteismäärältään 900 miljoonaa euroa sekä laski säännöllisesti liikkeeseen lyhytaikaisia alle vuoden mittaisia yritystodistuksia kotimaisilla rahamarkkinoilla. Euroopan keskuspankki otti heinäkuussa 2015 TVR:n jvk-lainat osaksi julkisten lainojen osto-ohjelmaa (PSPP).

Maksuvalmiuden rahoittamista jatkettiin vuoden 2016 aikana laskemalla liikkeeseen alle vuoden mittaisia yritystodistuksia. Loppuvuoden aikana kassavirta parani ja liikkeellä olevien yritystodistusten kokonaismäärää kyettiin vähentämään tuntuvasti. Valmiusluottolimiittiä ei käytetty vuoden 2016 aikana.

Luottoluokituslaitos Standard & Poor's (S&P) vahvisti 10.5.2016 TVR:lle luottoluokituksen AA+ negatiivisin näkymin. S&P muutti 30.9.2016 TVR:n näkyvät negatiivisista vakaiksi, sillä se oli tehnyt vastaavan muutoksen Suomen valtion luokituksessa 16.9.2016.

Vuoden 2016 tilinpäätökseen kirjatusta velkarahoituksen määrästä (1 023 miljoonaa euroa) 897 miljoonaa euroa oli katettu joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskuilla ja 124 miljoonaa euroa yritystodistusten liikkeeseenlaskuilla.

Maksuvalmius säilyi koko vuoden hyvällä tasolla ja vastasi keskimäärin kahden kuukauden menoja.

Työttömyysvakuutusrahaston hallitus hyväksyi 29.11.2016 velanhoidosuunnitelman vuodelle 2017.

Sijoitustoiminta

Työttömyysvakuutusrahasto harjoittaa sijoitustoimintaa siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tulojen ja menojen eriaikai-

suudesta johtuvien kassaylijäämien sijoittamiseksi sekä maksuvalmiuden turvaamiseksi. Vuodesta 2015 lähtien sijoitettava varallisuus on rahoitettu pääosin velkarahoituksella. Työttömyysvakuutusrahaston sijoitus- ja rahoitusomaisuuden määrä oli kertomusvuoden lopussa 704 (604) miljoonaa euroa.

Rahoitusmarkkinat kehittyivät melko vakaasti vuonna 2016. Osakemarkkinoiden nousu jatkui edelleen, vaikkakin Brexit ja USA:n presidentinvaalit saivat aikaan suurehkoja markkinaliikkeitä. Raaka-aineiden hinnat korjaantuivat edellisen vuoden laskusta. Euro heikentyi suhteessa Yhdysvaltain dollariin. Pitkien korkojen lasku jatkui marraskuuhun saakka erityisesti matalariskisissä lainoissa. USA:n presidentinvaalien jälkeen pitkät korot nousivat jonkin verran pohjatasoistaan.

EKP jatkoi markkinoiden tukemista sekä julkisen sektorin osto-ohjelmalla (PSPP) että yksityisen sektorin osto-ohjelmalla (CSPP) ja negatiivisella ohjauskorolla. EKP jatkoi korkoelvytystä laskemalla ohjauskoron negatiiviseksi (-0,4 %) maaliskuussa 2016 laskettuaan ohjauskoron ensi kertaa negatiiviseksi kesäkuussa 2014. Myös kaikki 1–12 kk euriborkorot olivat negatiivisia vuoden 2016 lopussa. USA:n keskuspankki nosti joulukuussa 2016 ohjauskoron 0,75 prosenttiin nostettuaan sitä edellisen kerran joulukuussa 2015.

Sijoitussalkun riskitaso pyrittiin pitämään edelleen matalana ja turvaavuuden korostaminen jatkui sijoituksien allokoinnissa. Sijoitussalkun keskimääräinen riskitason alaraja oli sijoitussuunnitelman mukaisesti minimissään A-/S&P tammi-syyskuussa. Riskitason alarajaa laskettiin tasolle BBB+/S&P syyskuun lopussa. Sijoitussuunnitelmaa tarkistettiin vuoden aikana kaksi kertaa ja sijoituksia tehtiin aktiivisesti rahamarkkinainstrumenteissa ja joukkolainoissa. Rahaston varoista oli tilivuoden lopussa sijoitettuna rahamarkkinasijoituksiin 262 (207) miljoonaa euroa, joukkovelkakirjoihin 359 (242) miljoonaa euroa ja osakkeisiin 0 (0) miljoonaa euroa.

Vuonna 2016 rahasto saavutti sijoittamilleen varoille 0,3 (0,2) prosentin tuoton. Tuottoa voidaan pitää hyvänä huomioiden sijoitussalkun vahva luottoluokitus sekä vallitseva negatiivinen korkoympäristö etenkin rahaston tyyppisen riskejä karttavan sijoittajan toimintaympäristössä. Tuotto ylitti sijoitustoiminnan vertailutuoton.

Työttömyysvakuutusrahaston varallisuuden hoito on vuoden 2016 alusta lähtien hoidettu kokonaisuudessaan rahaston toimiston hallinnoimana.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tehtävänä on tunnistaa ja hallita niitä uhkatekijöitä, jotka toteutuessaan voivat vaarantaa Työttömyysvakuutusrahaston toiminnan jatkuvuuden tai vakavaraisuuden, tai vaikuttaa haitallisesti rahaston toimintaedellytyksiin tai strategian toteuttamiseen. Riskienhallinnan tavoitteena on myös tukea strategisten tavoitteiden saavuttamista valvomalla, että rahaston ottamat tai kohtaamat riskit ovat oikeassa suhteessa sen tavoitteisiin ja riskinkantokykyyn.

Keskeisimmät riskit pyritään tunnistamaan riskienhallintasuunnitelmassa ja rajoittamaan sellaiselle tasolle, että riskien toteutuminen ei vaaranna rahaston taloudellista asemaa, toiminnan jatkuvuutta tai rahaston toimintaan kohdistuvaa luottamusta.

Riskienhallinta on osa Työttömyysvakuutusrahaston valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan organisoinnissa TVR:n riskienhallinta, kuten koko sisäinen valvonta on ylimmän johdon vastuulla, mutta toiminta edellyttää koko henkilöstön panostusta.

Riskienhallinnan toimintoja ohjaa ja koordinoi toimitusjohtaja apunaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan työryhmä, joka aloitti toimintansa vuonna 2015.

Työttömyysvakuutusrahastolla on laaja liittymäpinta Suomen kansantaloudessa. Tästä johtuen rahaston päätehtävien esteetön toiminta on pyrittävä turvaamaan kaikissa olosuhteissa. Rahaston talouden ohjaus tapahtuu lähinnä vuosittain määritettävien työttömyysvakuutusmaksujen säätelyn avulla. Rahaston keskeisimpiin strategisiin tavoitteisiin kuuluu työttömyysvakuutusmaksujen oikean tason ja tasaisuuden turvaaminen.

Työttömyysvakuutusmaksujen tasaisuuden varmistamiseksi rahastolla on käytössään suhdannepuskuri, jonka suuruus vaikuttaa oleellisesti rahaston riskinkantokykyyn. Suhdannepuskuri muuttui vuoden 2015 aikana negatiiviseksi. Velkarahoitusta jouduttiin käyttämään edelleen vuonna 2016 työttömyysurvamenojen rahoittamiseen. Työttömyysvakuutusrahaston nettovarallisuus oli vuoden 2016 lopussa 466 miljoonaa euroa negatiivinen.

Sijoitustoiminnan riskit pyritään rajaamaan sellaiselle tasolle, että riskien realisoituminen ei aiheuta rahastolle merkittäviä menetyksiä, jotka aiheuttaisivat paineita maksujen korotuksiin tai vaarantaisivat rahaston likviditeetin. Työttömyysvakuutusrahaston sijoitus- ja rahoitustoimintaa ja riskirajoja säädellään tarkemmin hallintoneuvoston hyväksymissä sijoitustoiminnan periaatteissa sekä hallituksen hyväksymässä sijoitussuunnitelmassa ja velanhoitosuunnitelmassa.

Sijoitusten markkinariskejä mitataan lähinnä ns. stressitestimenetelmällä, jossa kullekin sijoitusluokalle määritellään historialliseen vaihteluun perustuva riskiluku ilmaistuna vuotuisena volatilitteettina. Vuonna 2016 osakesijoitusten riskiluku oli 25 (25) %, joukkolainasijoitusten neljä (neljä) prosenttia ja rahamarkkinasijoitusten yksi (yksi) prosentti.

Työttömyysvakuutusrahaston merkittävimmät riskit liittyvät suhdannepuskurin riittävyyteen ja maksuvalmiuden hoitoon, kykyyn reagoida toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin, tietojärjestelmien toimivuuteen sekä tietopääoman saatavuuteen ja säilyttämiseen.

Suhdannepuskurin riittävyys pyritään varmistamaan siten, että työttömyysvakuutusmaksut kyetään asettamaan monipuolisiin ennustemenetelmiin nojaten turvaavalle tasolle. Matalasuhdanteessa puskuri voi siirtyä velkapuolelle, jolloin maksuvalmiuden varmistaminen on hoidettava ainakin osittain velkarahoi-

tuksella. Suhdannepuskurissa olevaa varojen määrää arvioidaan sekä absoluuttisena että rahaston menoihin suhteutettuna määränä. Työttömyysvakuutusrahaston maksuvalmius oli varmistettu pitkäaikaisilla joukkovelkakirjalainoilla (897 milj. eur) sekä liikkeeseenlasketuilla yritystodistuksilla (124 milj. eur), kokonaislainanotto oli siten 1 023 miljoonaa euroa.

Maksuvalmiuden hoitoon liittyvää riskiä pyritään hallitsemaan tuottavan ja turvaan sijoitustoiminnan lisäksi kattavin lainajärjestelyin. TVR:llä on yritystodistusohjelman ns. back up-fasiliteettina valmiusluottolimiitti määrältään 300 miljoonaa euroa ja jvk-lainojen liikkeeseenlaskujen rinnalla valtion takaa- ma valmiusluottolimiitti määrältään 700 miljoonaa euroa.

Muutosvalmiuteen liittyvää riskiä pyritään hallitsemaan hyvällä toimintaympäristön tiedossa olevien muutosten ennakoinnilla. Tämä edellyttää aktiivista yhteydenpitoa kaikkiin sidosryhmiin ja erityisesti päätöksentekijöihin.

Tietohallinnon ja tietojärjestelmien merkitys on kasvanut huomattavasti TVR:n toiminnassa viime vuosina. Niin ikään avainosaamisen saatavuus sekä avainhenkilöstön ja tietopääoman säilyttäminen on TVR:n toiminnan kannalta keskeistä. TVR hallitsee näihin liittyviä riskejä toiminnan jatkuvuussuunnittelu-, valmius- ja varamiesjärjestelyiden sekä tietojärjestelmiensä toimintavarmuuden ja tehokkuuden parantamisen avulla.

1.1.4 Henkilöstö

Rahaston toimitusjohtajana toimii oikeustieteen kandidaatti Janne Metsämäki. Työsuhteessa olevan henkilöstön määrä oli vuoden 2016 lopussa 98 (101). Henkilötyövuosina mitattuna henkilömäärä oli 88,8 (89,1). Henkilökunnasta 34 (37) oli miehiä ja 64 (64) naisia. Henkilökunnan keski-ikä oli 39 (38) vuotta ja keskimääräinen palvelusaika rahastossa oli 4,5 (4,3) vuotta.

Koulutuspäivien määrä henkilöä kohti oli keskimäärin 4 (6) päivää.

Rahastossa on käytössä työn vaativuuteen perustuva palkkausjärjestelmä sekä rahaston strategisten tavoitteiden toteutumista tukeva tulospalkkiojärjestelmä.

Sairauspoissaolot olivat keskimäärin 9,2 (9,3) päivää/henkilötyövuosi, EK:n tilaston mukaisesti laskettuna 2,92 % (2,96 %).

1.1.5 Hallinto

Työttömyysvakuutusrahasto laski vuoden 2015 aikana liikkeeseen kaksi julkisesti noteerattua joukkovelkakirjalainaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Tämän vuoksi TVR:n halli-

tus päätti vuonna 2015, että TVR noudattaa soveltuvin osin Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa 1.10.2015 uudistettua ja 1.1.2016 voimaan tullutta Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. TVR on julkaissut listayhtiöiden hallinnointikoodin raportointia koskevan suosituksen mukaisen, arvopaperimarkkinalain (746/2012) 7 luvun 7 §:ssä tarkoitettua liikkeeseenlaskijan hallinto- ja ohjausjärjestelmää koskevan selvityksen (Corporate Governance Statement) erillisenä kertomuksena sivustollaan. TVR:n selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on julkisesti saatavilla Työttömyysvakuutusrahaston www-sivuilta.

Hallintoneuvosto

Valtioneuvosto nimitti 27.11.2013 työmarkkinaosapuolten esityksestä hallintoneuvoston jäsenet toimikaudeksi 1.1.2014 - 31.12.2016. Työttömyysetuuskien rahoituslain muutoksen yhteydessä hallintoneuvoston toimikautta jatkettiin lain voimaantulosäännyksellä vuoden 2017 loppuun. Vuonna 2016 hallintoneuvoston jäseninä ovat olleet:

- puheenjohtaja Riku Aalto, Metallityöväen Liitto SAK
- toimialajohtaja Teija Asara-Laaksonen, JHL SAK
- hallituksen jäsen George Berner, Berner Oy EK
- palvelujohtaja Jorma Haapanen, Kotkan kaupunki KT
- hallituksen puheenjohtaja Kimmo Hovi MTA
- toimitusjohtaja Tauno Kekäle, VAMK EK
- toimitusjohtaja Lauri Kivekäs, Rudus Oy EK
- toiminnanjohtaja Salla Luomanmäki, Akavan Erityisalat Akava
- puheenjohtaja Jorma Malinen, Proliitto STTK
- toimitusjohtaja Ilkka Mäkelä, Saarioinen Oy EK
- ketjujohtaja Harri Ojanperä, SOK EK
- puheenjohtaja Ann Selin, PAM SAK
- henkilöstöjohtaja Ari Svensk, Keskon Päivittäistavarakauppa EK
- hallinto-oikeuden ylituomari Liisa Talvitie, Vaasan HaO KiT
- puheenjohtaja Rauno Vesivalo STTK
- apulaiskaupunginjohtaja Ritva Viljanen, Helsingin kaupunki KT
- erikoistuva lääkäri Jaana Ylä-Mononen, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri KT
- hallituksen pj. Antti Zitting, Sacotec Components EK

Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimi George Berner ja varapuheenjohtajana Ann Selin. Hallintoneuvosto kokoontui kertomusvuonna kolme kertaa.

Hallitus

Hallintoneuvosto nimitti 28.8.2015 hallituksen jäsenet vuodeksi 2016 työmarkkinaosapuolten esityksestä.

Hallintoneuvoston 21.1.2016 pidetyssä sähköpostikokouksessa se myönsi eron Pekka Hotille 1.1.2016 alkaen ja valitsi tilalle Jyrki Hollmenin 21.1.2016 alkaen. Kokouksessaan 20.4.2016 hallintoneuvosto myönsi eron Miia Kannistolle 30.4.2016 alkaen ja valitsi tilalle Penna Urrilan 1.5.2016 alkaen.

· puheenjohtaja Sture Fjäder	Akava
· johtaja Jyrki Hollmén 21.1.2016 alkaen	EK
· johtaja Eeva-Liisa Inkeroinen	EK
· työmarkkinajohtaja Markku Jalonen	KT
· asiantuntija Miia Kannisto, 30.4.2016 asti	EK
· puheenjohtaja Antti Palola	STTK
· neuvottelupäällikkö Jorma Palola	KT
· työmarkkinajohtaja Vuokko Piekkala	KIT
· ekonomisti Joonas Rahkola	SAK
· asiantuntija Vesa Rantahalvari	EK
· toimitusjohtaja Veli-Matti Rekola	MTA
· edunvalvontajohtaja Saana Siekinen	SAK
· johtava ekonomisti Penna Urrila 1.5.2016 alkaen	EK

Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Sture Fjäder ja varapuheenjohtajaksi Vesa Rantahalvari. Hallitus kokoontui kertomusvuonna 11 kertaa.

Hallituksen itsearviointi tehtiin lokakuussa 2016.

Tilintarkastajat ja sisäinen tarkastus

Tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Tarkastustoimintaa johti KHT Juha Wahlroos.

Rahaston sisäistä tarkastusta hoiti tilintarkastusyhteisö BDO. Tarkastustoimintaa johti JHTT Helge Vuoti.

Toimisto

Työttömyysvakuutusrahaston toimisto sijaitsee Helsingissä, osoitteessa Kansakoulukuja 1.

Edustukset

Kansaneläkelaitoksen työttömyysturva-asiain neuvottelukunnan jäsenenä toimi Janne Metsämäki ja varajäsenenä Tapio Oksanen.

Jäsenyydet

Työttömyysvakuutusrahasto on työttömyysvakuutuksen kansainvälisen yhteisjärjestön International Social Security Associationin (ISSA) ja vastaavan Euroopan unionin jäsenmaiden järjestön European Social Insurance Platformin (ESIP) sekä pohjoismaisen Nordiskt Socialförsäkringsmöten (NSF) jäsen. Rahasto on tarkkailijajäsen eurooppalaisessa työmarkkinajärjestöjen hallinnoimien sosiaalivakuutuslaitosten järjestössä (AEIP).

1.1.6 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Vuonna 2016 alkanut talouden myönteinen kehitys on jatkunut myös alkuvuonna 2017. Työttömien työnhakijoiden määrän arvioidaan vähenevän edelleen vuoden 2017 aikana verrattuna vuoteen 2016. TVR:n talousarvion mukaan tämä merkitsisi sitä, että nettovarallisuuden muutos olisi positiivinen myös vuonna 2017.

Työttömyysvakuutusrahaston maksuvalmius on ollut hyvä, mikä johtuu vakuutusmaksutuottojen etupainotteisuudesta sekä kokonaistasoltaan entisen suuruista työttömyysvakuutusmaksuista. Rahasto on jatkanut marraskuussa 2016 hyväksytyyn velanhoidosuunnitelman toimeenpanoa.

Rahaston velkarahoitus on rahoitettu liikkeeseenlasketuilla joukkovelkakirjalainoilla ja yritystodistuksilla. Näiden lisäksi rahastolla oli tilikauden päättyessä 1 000 miljoonan euron kommitoitu lainajärjestely (revolving credit facility) sisältäen 300 miljoonan euron kommitoidun lainalimiitin (Rcf A facility) sekä valtion takaaman 700 miljoonan euron pankkilainalimiitin (Rcf B facility), joita kumpaakaan ei ollut käytetty. Rahaston menojen vähennyttyä ja vuoden 2016 positiivisen nettovarallisuuden muutoksen johdosta näin suurta reservilimiittiä ei katsottu enää tarpeelliseksi. Tästä syystä rahaston hallitus päätti tammiukuussa 2017 irtisanoa 300 miljoonan euron nimellismääräisen kommitoidun limiitin (Rcf A facility). Muutos astui voimaan 10.2.2017.

Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä on sujunut suunnitelmien mukaan. Palvelutaso vakuutusmaksujen asiakaspalvelussa on ollut hyvä vuodenvaihteen ruuhkahuipusta huolimatta. Palvelutaso perinnässä on ollut hyvä.

2. Tilinpäätös (IFRS)

2.1. Laskelma nettovarallisuuden muutoksesta

Euro	Liite	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Kerätyt maksut			
Työttömyysvakuutusmaksut	5	4 082 594 943	3 330 197 485
Kerätyt maksut yhteensä		4 082 594 943	3 330 197 485
Tilitetyt maksut			
Maksutilitykset	6	-3 846 980 405	-3 992 308 742
Hallintokulut	7	-11 653 795	-9 737 672
Tilitetyt maksut yhteensä		-3 858 634 200	-4 002 046 414
Nettovoitot sijoitusomaisuuden käypään arvoon arvostamisesta	13	1 574 137	970 356
Rahoituskulut	8	-5 434 649	-5 782 531
NETTOVARALLISUUDEN MUUTOS		220 100 231	-676 661 104

2.2. Laskelma nettovarallisuudesta

Euro	Liite	31.12.2016	31.12.2015
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	9	477 617	528 916
Aineettomat hyödykkeet	10	1 754 445	1 567 325
Muut saamiset	12	328 038	328 038
Pitkäaikaiset varat yhteensä		2 560 100	2 424 279
Lyhytaikaiset varat			
Työttömyysvakuutusmaksusaamiset	11	5 425 437	5 538 004
Muut saamiset	12	73 520 421	139 141 653
Sijoitusomaisuus	14	570 515 073	370 511 273
Rahavarat	15	52 135 615	86 390 563
Lyhytaikaiset varat yhteensä		701 596 546	601 581 493
Varat yhteensä		704 156 646	604 005 772
Edellisiltä tilikausilta		-685 857 257	-9 196 153
Tilikaudelta		220 100 231	-676 661 104
NETTOVARALLISUUS		-465 757 025	-685 857 257
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Lainat	16	897 041 820	897 635 070
Pitkäaikaiset velat yhteensä		897 041 820	897 635 070
Lyhytaikaiset velat			
Lainat	16	125 969 173	215 366 391
Työttömyysvakuutusmaksuvelat	11	29 951 014	43 241 208
Muut velat	17	116 951 664	133 620 359
Lyhytaikaiset velat yhteensä		272 871 851	392 227 959
Velat yhteensä		1 169 913 671	1 289 863 029
Nettovarallisuus ja velat yhteensä		704 156 646	604 005 772

2.3. Rahavirtalaskelma

Euro	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Kerätyt työttömyysvakuutusmaksut	4 084 168 784	3 375 110 951
Tilitetyt maksut	-3 821 610 706	-3 918 679 280
Maksetut korot	-11 226 597	-8 815 490
Varsinaiseen toimintaan käytetyt nettorahavarat	251 331 481	-552 383 819
Investointien rahavirrat		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinta	-330 169	-100 696
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitulo	0	200
Aineettomien hyödykkeiden hankinta	-1 668 446	-47 728
Sijoitusinstrumenttien ostot	-2 843 001 222	-2 614 283 673
Sijoitusinstrumenttien myynnit	2 646 448 118	2 362 413 593
Muut pitkäaikaiset varat	328 038	328 038
Investoinneista kertyneet nettorahavarat	-198 223 681	-251 690 267
Lainojen nostot ja takaisinmaksut	-87 362 748	851 026 147
Rahoituksesta kertyneet nettorahavarat	-87 362 748	851 026 147
Rahavarojen nettolisäys / -vähennys	-34 254 948	46 952 062
Rahavarat tilikauden alussa	86 390 563	39 438 501
Rahavarat tilikauden lopussa	52 135 614	86 390 563

2.4. Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1. Yleiset tiedot

Vuonna 1999 toimintansa aloittanut Työttömyysvakuutusrahasto ("TVR", "Rahasto") (y-tunnus 1098099-7) on työmarkkinaosapuolten hallinnoima sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja Finanssivalvonnan valvoma itsenäinen laitos, jonka päätehtävänä on työttömyysetuuksien rahoittaminen. Rahasto myös ohjaa, kehittää ja valvoo työttömyysvakuutusmaksujen perintämenettelyn toimeenpanoa sekä määrää ja perii työttömyysturvan työnantajan omavastuumaksun. Lisäksi rahasto käsittelee työnantajan koulutuskorvauksia. Koulutuskorvaus perustuu lakiin koulutuksen korvaamisesta (1140/2013). Työttömyysvakuutusrahaston kotipaikka on Helsinki ja osoite Kansakoulukuja 1, 00100 Helsinki.

Rahaston toiminta rahoitetaan työnantajilta ja palkansaajilta perittävillä työttömyysvakuutusmaksuilla sekä sijoitustuotoilla. Työttömyysvakuutusmaksujen perintä on ollut tapaturmavakuutuslaitosten tehtävänä vuoden 2012 loppuun saakka. Työttömyysvakuutusrahasto ryhtyi hoitamaan työttömyysvakuutusmaksujen perintää vuoden 2013 alusta alkaen.

Työttömyysvakuutusrahasto maksaa työttömyyskassoilte kuukausittain rahoitusosuuksien ennakkoa rahastolle osoitettujen hakemusten perusteella. Rahasto käsittelee ja maksaa myös työttömyyskassojen valtionosuuksien ennakot. Työttömyysvakuutusrahaston toiminta perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta (555/1998), asetukseen työttömyysetuuksien rahoituksesta (1176/1998) ja Työttömyysvakuutusrahaston ohjesäännöstä annettuun asetukseen (862/1998) niihin tehtyine muutoksineen.

Seuraavassa esitetään rahaston tilinpäätöksessä sovelletut keskeiset laatimisperiaatteet. Niitä on noudatettu johdonmukaisesti kaikilla esitettävillä tilikausilla, ellei muuta mainita.

2. Yhteenveto merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista

2.1 Laatimisperusta

Työttömyysvakuutusrahaston tilinpäätös on laadittu Euroopan unionissa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti noudattaen 31.12.2016 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Tilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen, IFRS-

säännöksiä täydentävän kirjanpito- ja yhteisöläinsäädännön vaatimusten mukaiset.

Työttömyysvakuutusrahasto on julkiseen valtaan sidoksissa oleva, voittoa tavoittelematon rahasto, jonka toiminta perustuu lakiin työttömyysetuuksien rahoituksesta, asetukseen työttömyysetuuksien rahoituksesta ja Työttömyysvakuutusrahaston ohjesäännöstä annettuun asetukseen, kuten kohdassa 1 on todettu.

TVR kerää ja tilittää työttömyysvakuutusmaksuja. TVR ei harjoita sellaista liiketoimintaa, jossa tavaroiden myynnistä tai palveluiden tuottamisesta kertyisi tuottoja. TVR:n toiminnan luonteesta johtuen sillä ei ole liikevaihtoa, eikä tavanomaisia tulouttamisperiaatteita voida soveltaa. IFRS-standardit eivät suoraan sääntele TVR:n kaltaisen rahaston IFRS-tilinpäätöksen rakennetta eivätkä sen liiketoimien kirjaamis- ja arvostamisperusteita. TVR:n IFRS-tilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu IFRS-standardien viitekehyistä ja standardien yleisiä kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita. Mainituista seikoista johtuen TVR:n IFRS-tilinpäätöksen päälaskelmat ovat laskelma nettovarallisuuden muutoksesta, laskelma nettovarallisuudesta sekä rahavirtalaskelma.

Kerättyjen ja tilitettyjen työttömyysvakuutusmaksujen sekä sijoitus- ja rahoituserien summana muodostuu yhteisön tilikauden nettovarallisuuden muutos. Rahaston varojen ja velkojen erotus kuvastaa kertynyttä nettovarallisuutta, josta käytetään myös termiä suhdannepuskuri. Liitetiedossa 4.2 kuvataan tarkemmin suhdannepuskuria. TVR:llä ei ole osakkeita eikä omaa pääomaa. Tästä syystä IFRS-tilinpäätös ei sisällä laskelmaa oman pääoman muutoksista vaan nettovarallisuuden muutos esitetään erillisessä päälaskelmassa.

Esitetyillä tilikausilla rahastolla ei ole ollut sellaisia liiketoimia, jotka olisi tullut kirjata muihin laajan tuloksen eriin. Tästä syystä IFRS-tilinpäätös ei sisällä laskelmaa muista laajan tuloksen eristä.

TVR ei toimi vakuutuksenantajana, eli se ei myy eikä osta vakuutus- tai jälleenvakuutus sopimuksia. Tästä syystä rahaston toiminta ei kuulu IFRS 4 Vakuutus sopimukset -standardin soveltamisalaan.

Tilinpäätöksen pääasiallinen arvostamisperusta on alkupeäinen hankintameno, josta poiketen käypään arvoon tulostavasti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat arvostetaan käypään arvoon. Tilinpäätöksen luvut on esitetty euroina, ellei muuta mainita.

IFRS-standardien mukaisen tilinpäätöksen laatiminen edellyttää tiettyjen keskeisten kirjanpidollisten arvioiden käyttöä. Lisäksi se edellyttää johdolta harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa. Liitetiedossa 3 kuvataan keskeisiä kirjanpidollisia arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja.

2.1.1 Uudet standardit ja tulkinnat, joita ei ole vielä otettu käyttöön

Työttömyysvakuutusrahasto ei ole vielä soveltanut seuraavia uusia ja muutettuja standardeja ja tulkintoja, jotka on jo jul-

kaistu, mutta jotka eivät ole Euroopan unionin hyväksymiä. Rahasto aikoo soveltaa niitä voimaantulopäivänä, tai seuraavan tilikauden alusta alkaen, jos voimaantulopäivä on eri kuin tilikauden ensimmäinen päivä.

- IFRS 9 tulee korvaamaan IAS 39:n kokonaisuudessaan. Osia IAS 39 -standardista siirtyy muuttumattomana uuteen standardiin. Pääasialliset muutokset ovat seuraavat: IFRS 9:n mukaan rahoitusvarat on luokiteltava kolmeen arvostusryhmään: jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat, käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta kirjattavat ja käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattavat. Ryhmä määreytyy alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä riippuen yhteisön liiketoimintamallista, jonka mukaan rahoitusvaroja hallinnoidaan, sekä instrumentin rahavirtojen ominaispiirteistä. Rahoitusvelkojen osalta standardi vastaa useimpia IAS 39:n mukaisia vaatimuksia. Arvon alentumisten osalta on otettu käyttöön odotettuihin luottotappioihin perustuva malli, joka korvaa IAS 39:n mukaisen toteutuneisiin tappioihin perustuvan mallin. Suojauslaskentaa on muutettu niin, että se heijastaa paremmin riskienhallinnan strategiaa ja tavoitteita. Standardia sovelletaan tilikausiin, jotka alkavat 1.1.2018 tai myöhemmin.
- IFRS 16:n mukaan vuokralle ottajien on kirjattava lähes kaikista vuokrasopimuksista taseeseensa tulevaisuudessa maksettavia vuokria kuvastava vuokrasopimusvelka sekä käyttöoikeutta koskeva omaisuuserä. Standardia sovelletaan tilikausiin, jotka alkavat 1.1.2019 tai myöhemmin.

Uusien IFRS 9 ja IFRS 16 standardien käyttöönottoon liittyen rahastolla on käynnissä erilliset selvitystyöt. IFRS 9 standardia koskevassa selvitystyössä rahasto on analysoinut rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudatettavaa liiketoimintamallia ja omaisuuserien sopimukseen perustuvia rahavirtoja. TVR:n sijoitusomaisuuteen sisältyvät rahoitusvarat on luokiteltu alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaisesti luokitelluiksi rahoitusvaroiksi, koska rahasto hallinnoi niitä, ja niiden tuloksellisuutta seurataan käypään arvoon perustuen. Selvitystyö standardin vaikutuksista on vielä kesken, mutta rahasto arvioi, että uudella standardilla ei ole merkittävää vaikutusta rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostukseen. Rahoitusvelkojen osalta kirjausperiaatteet uudessa standardissa säilyvät pääosin ennallaan ja rahasto arvioi, ettei uudella standardilla ole vaikutusta rahoitusvelkojen luokitteluun ja arvostukseen.

IFRS 16 vuokrasopimuksia koskevan standardin selvitystyössä rahasto käy läpi ja analysoi sopimuksiaan. Rahaston vuokrasopimusten määrä on vähäinen. Selvitystyö, missä määrin uuden standardin mukaisesti kirjattava omaisuuserä ja maksuja koskeva velka vaikuttaa rahaston nettovarallisuuden muutokseen ja rahavirtojen luokitteluun on kesken.

Muulla jo julkaistulla, mutta ei vielä voimassa olevalla IFRS-standardilla tai IFRIC-tulkinnalla ei odoteta olevan olennaista vaikutusta TVR:lle.

2.2 Ulkomaan rahan määräisten erien muuttaminen

Tilinpäätös laaditaan euroina, joka on TVR:n toiminta- ja esittämismuuttu. Rahaston ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisiksi tapahtumapäivän kurssiin. Valuuttasidonnaiset talletukset arvostetaan tulosvaikutteisesti käypään arvoon, jolloin valuuttakurssien vaikutukset on esitetty osana käyvän arvon kokonaisuudesta.

2.3 Työttömyysvakuutusmaksut

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työttömyysvakuutusmaksut työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 7 luvun mukaisesti. Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja perintä siirtyi tapaturmavakuutuslaitoksilta Työttömyysvakuutusrahaston vastuulle vakuutusvuodesta 2013 alkaen. Tapaturmavakuutuslaitokset vastaavat vuoden 2012 ja sitä aikaisempien vuosien vakuutusmaksujen määräämisestä ja perimisestä. Tapaturmavakuutuslaitokset tilittävät työttömyysvakuutusmaksut rahastolle ennalta sovittuina päivinä.

Työttömyysvakuutusmaksuennakot määrätään vakuutusvuotta edeltävänä vuonna ja kirjataan tuloksi vakuutusvuonna. Vakuutusvuonna määrättävät maksut, kuten uusien maksuvelvollisten työnantajien maksut kirjataan suoraan tuloksi työttömyysvakuutusmaksua määrättäessä. Työnantajien ennakkoon suorittamat seuraavaa vakuutusvuotta koskevat työttömyysvakuutusmaksut kirjataan siirtosaamisiin ja -velkoihin. Niiltä osin kuin maksuja ei ole suoritettu etukäteen työttömyysvakuutusmaksuennakot netotetaan.

Tapaturmavakuutuslaitosten perimät ja työttömyysvakuutusrahastolle tilittämät vuotta 2012 ja sitä aikaisempia vuosia koskevat vakuutusmaksutulot kirjataan vakuutuslaitosten ilmoitusten perusteella kuluvan tilikauden tuloksi.

2.3.1 Työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksut

Työttömyysvakuutusrahasto määrää ja perii työnantajilta työttömyysturvan omavastuumaksuja. Työttömyysturvan omavastuumaksu koskee työnantajia, joiden työttömyysvakuutusmaksun perusteena oleva summa ylittää 2 044 500 euron alarajan (vuonna 2016). Työnantaja voi olla velvollinen maksamaan työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksua, jos se on irtisanonut tai lomauttanut ikääntyneen työntekijän, jolla on ollut toistaiseksi voimassa oleva ja vähintään kolme vuotta kestänyt työsuhde ja työntekijä on jäänyt pitkäaikaisesti työttömäksi tai lomautetuksi. Omavastuumaksuilla rahoitetaan nais- tai aiheutuneita työttömyysetuusmenoja.

Työttömyyspäivärahojen kustannusten kattamiseksi kerätyt omavastuumaksut kirjataan tilikauden tuloksi, kun tulojen määrä on luotettavasti määritettävissä. Lisäpäivärahan kustannusten kattamiseksi kerätyt omavastuumaksut kirjataan tuloksi useamman tilikauden kuluessa perustuen arvioon niitä vastaavien kulujen realisoitumisesta.

2.3.2 Työsopimuslain 12:3 mukaiset korvaukset

Työsopimuslain mukaan työsuhteen päättämistä koskevasa riita-asiassa tuomioistuimen on kuultava Työttömyysvakuutusrahastoa, jos kantajalle on työsuhteen päättämisen jälkeen maksettu ansioon suhteutettua työttömyyspäivärahaa. Työntekijälle työsuhteen perusteettoman päättämisen johdosta tuomittavasta vahingonkorvauksesta vähennetään pääsääntöisesti 75 % työntekijälle korvausta vastaavalta ajalta maksetusta ansiosidonnaisesta työttömyyspäivärahasta. Tuomioistuimen on määrättävä työnantaja tilittämään vähennys Työttömyysvakuutusrahastolle. Jos työnantaja ja työntekijä sopivat vahingonkorvauksesta, sopimuksessa on vastaavasti otettava huomioon rahastolle tuleva osuus.

2.3.3 Perinnässä olevat saamiset

Rahasto perii ja valvoo laiminlyödyt, ulosotossa olevat, vireillä olevissa konkurseissa ja vapaaehtoisissa velkasaneerauksissa olevien yritysten työttömyysvakuutusmaksut. Vuoden 2012 ja sitä aikaisempien maksujen perimistä ja valvontaa hoitavat tapaturmavakuutuslaitokset rahaston ja Tapaturmavakuutuslaitosten liiton välisen sopimuksen antamin valtuuksin. Vakuutusyhtiöt tilittävät kertyneet työttömyysvakuutusmaksut vuosi-ilmoituksissaan.

2.4 Tilitettävät maksut

2.4.1 Tukimaksut työttömyyskassoille

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) nojalla ansioon suhteutetun työttömyysturvan rahoituksessa työttömyyspäivärahojen, työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavien päivärahojen ja vuorottelukorvauksen aiheuttamista menoista siltä osin kuin valtio ja yksittäiset työttömyyskassat eivät ole niistä vastuussa. Tässä mainitut etuudet maksetaan työttömyyskassoista. Aikuiskoulutustuki maksetaan Koulutusrahastosta. Lisäksi Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömien ja aikuiskoulutustukea saavien työttömyysvakuutusmaksusta, joka maksetaan Eläketurvakeskuksen kautta työeläkelaitoksille.

Työttömyyskassalain täytäntöönpanoasetuksen (272/2001) mukaan työttömyyskassojen ennakohakemusten käsittely ja maksatuksesta päättäminen sekä ennakoiden riittävyyden seuranta kuuluvat Työttömyysvakuutusrahaston tehtäviin. Rahasto maksaa enakkonsa työttömyyskassoille kaksi kertaa kuukaudessa edellisen tilikauden lopussa hyväksytyt talousarvion mukaisesti. Finanssivalvonta toimittaa rahastolle kuukausittain

tilastot kassojen asiakkailleen maksamien tukien kertymästä, jonka perusteella rahasto on joulukuun lopussa jaksottanut ennakkomaksujen ja toteutuneen kassamaksun kassakohtaisesti saamiseksi tai velaksi kirjanpidossaan. Jaksotus on tehty etuisuuslajikohtaisesti.

Varat työttömyyskassoille maksettaviin valtionosuuksiin saadaan sosiaali- ja terveysministeriöltä. Rahasto hoitaa valtionosuuksien ennakot työttömyyskassoille kerran kuukaudessa sen ensimmäisenä pankkipäivänä. Vuonna 2016 sosiaali- ja terveysministeriö maksoi rahastolle valtionosuuksien ennakkoa kuukausittain tasasuuruisiin eriin jaettuna, ellei Työttömyysvakuutusrahaston esityksestä muuta johtunut.

Tulot ministeriöltä ja menot työttömyyskassoille on kirjattu sen suuruisina, minkä verran kutakin etuutta työttömyyskassat ovat maksaneet asiakkailleen. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa työttömyyskassojen tilinpäätökset lopullisten tietojen perusteella kesällä 2017, jolloin rahasto suorittaa tasaukset tiliasemissa työttömyyskassojen ja valtion kanssa.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 4 §:n nojalla yksin työttömyysturvalain 6 §:ssä säädetyn korotetun ansio-osan rahoittamisesta. Vuoden 2015 alusta lukien ylempien ansiosidonnaisten työttömyyspäivärahojen laskentasaantöä muutettiin siten, että päivärahojen taso on alentunut hieman. Korotettuun ansio-osaan tehtiin sama muutos. Muutoksella toteutettiin hallituksen kehyspäätökseen sisältynyt päivärahamenojen leikkaus. Muutos on pienentänyt ansiopäivärahamenoa. Valtiontalouden säästön toteuttamiseksi työttömyysvakuutusrahasto tilittää säästön määrän (n. 50 miljoonaa euroa) vuosittain Kansaneläkelaitokselle perusturvan rahoitukseen työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 23 §:n nojalla.

Rahasto suorittaa työttömyyskassalain (556/1998) 19 a §:n nojalla eri aloilla vallitsevan työttömyysrasituksen tasoittamiseksi hallintoneuvoston vuosittain päättämän määrärahan puitteissa jäsenmaksujen tasausta niille palkansaajakassoille, joiden maksamien työttömyysetuuspäivien lukumäärä on edellisenä vuonna ylittänyt olennaisesti kassojen jäsentä kohti lasketut keskimääräiset työttömyysetuuspäivät. Jäsenmaksun tasausta määrättäessä voidaan ottaa huomioon myös työttömyyskassan tasoiusrahaston määrä. Lisäksi rahaston hallitus on kiinnittänyt huomiota jäsenmaksurasituksen tasoon suhteessa muihin työttömyyskassoihin sekä jäsenmaksun muutokseen kahtena edellisenä vuonna.

2.4.2 Maksut Eläketurvakeskukselle ja Valtion Eläkerahastolle sekä niiden korkoutus

Työttömyysvakuutusrahaston toiseksi suurin menoerä on ollut Eläketurvakeskukselle suoritettava maksu, jolla katetaan työttömyyden, koulutus- ja vuorotteluvapaan ajan huomioon ottamisesta aiheutuvaa vastuuta ja kuluja (työntekijän eläkelain (395/2006) 74 ja 182 §). Tämä maksu määrätään siten, että sen arvioidaan vastaavan määrää, joka saataisiin, jos mainituil-

ta palkattomilta kausilta kertyvän työeläketurvan perusteena olevista tuloista suoritettaisiin keskimääräistä työeläkemaksua.

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa edellä sanottua vastavasti valtion eläkelain (1295/2006) 62 ja 133 §:ssä tarkoitettun maksun suorittamisesta Valtion Eläkerahastolle.

Eläketurvakeskukselle työntekijäin eläkelain 12 c §:n (561/1998) mukaan tilikaudelta suoritettavat maksut perustuvat Eläketurvakeskuksen antamaan arvioon, jota tarkennetaan tilinpäätöksen yhteydessä. Suoritettujen maksujen ja tarkistettun arvion erotus kirjataan siirtosaamiseksi tai -velaksi. Lopullisen maksun määrä saadaan Eläketurvakeskukselta tilikautta seuraavan vuoden keväällä ja lopullisen ja tilinpäätöksessä käytetyn maksuarvion erotus esitetään korjauksena, edellisen vuoden tasausmaksuna tilikautta seuraavan vuoden tilinpäätöksessä. Vuoden tarkistettu ennako ja edellisen vuoden tasausmaksu on eritelty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Eläketurvakeskus korkouttaa Työttömyysvakuutusrahaston maksettavaksi määrättyt veloitukset TyEL-vakuutusmaksukorkoa käyttäen. Tilinpäätöksessä käytetty tarkistettu maksu on korkoutettu tilikauden loppuun (veloituskorko). Eläketurvakeskus hyvittää rahastolle korkoa tämän suorittamien todellisten maksujen ja todellisten maksuajankohtien mukaan (hyvityskorko). Tilikautta seuraavana vuonna selvitettävä lopullinen maksu korkoutetaan Eläketurvakeskuksen ja rahaston sopimaan selvitysajankohtaan (edellisen vuoden veloituskorko). Rahaston kaikkiin edelliseltä vuodelta suorittamille maksuille lasketaan vastaavalla tavalla hyvityskorko (edellisen vuoden maksun hyvityskorko). Valtion Eläkerahaston osalta maksujen veloitusta ja hyvityskorko lasketaan vastaavalla tavalla.

2.4.3 Työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaaajien työttömyysvakuutusmaksun tulon tilitys Kansaneläkelaitokselle

Rahasto tilittää työttömyysasetuusten rahoituksesta annetun lain (555/1998) 8 ja 23 §:n nojalla palkansaaajien työttömyysvakuutusmaksutulosta Kansaneläkelaitokselle vuosittain määrän, joka vastaa työttömyyskassoihin kuulumattomien palkansaaajien osuutta kaikista palkansaaajista. Tämän osuuden arviointi perustuu Tilastokeskuksen aineistoon ja arvion vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö.

2.4.4 Koulutusrahaston etuuksien ja toiminnan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa Koulutusrahastosta annetun lain (1306/2002) 13 §:n ja aikuiskoulutustuesta annetun lain (1276/2000) 30 §:n mukaan aikuiskoulutustuen ansio-osan ja ammattitutkintostipendin sekä näiden hallintokulujen rahoituksesta. Työttömyysvakuutusrahasto maksaa kerran kuukaudessa Koulutusrahastolle kyseiset rahoitusosuudet Koulutusrahaston laatiman ennakkolaskelman mukaisesti. Etuudet maksetaan Koulutusrahastosta. Rahastoilla on erilliset hallinnot ja Koulutusrahaston varsinaista toimintaa määrittelee lainsäädäntö.

2.4.5 Palkkaturvan rahoitus

Työttömyysvakuutusrahasto vastaa palkkaturvasta annetun lain (866/1998) 31 §:n nojalla valtion palkkaturvamenosta. Palkkaturvamenot maksetaan kerran vuodessa yleensä menojen seuraavan vuoden keväällä työ- ja elinkeinoministeriölle sen lähettämän laskun mukaan.

2.4.6 Työttömyysturvan jäsenvaltiolaskutus

Sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (perusasetus) 65 artiklasta säädetään niistä tilanteista, joissa henkilö jää työttömäksi työskenneltyään muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan. Suomessa Työttömyysvakuutusrahasto on säädetty toimivaltaiseksi laitokseksi ansiosidonnaisen työttömyysvakuutuksen osalta EU:n perusasetusta toimeenpantavassa. Rahaston tehtävä on mm. perusasetuksen 65 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaisten työttömyyskassan jäseninä olleille maksettavista työttömyyspäivärahoista aiheutuvien korvausten maksaminen ja periminen.

Työttömyysvakuutusrahasto hakee korvauksia jäsenvaltioilta sen mukaan, miten työttömyyskassat ovat maksaneet työttömyyskorvauksia niille, jotka ovat työskennelleet toisessa jäsenvaltiossa. Jäsenvaltiot hakevat korvausta puolestaan Työttömyysvakuutusrahastolta. Etuudet korvataan täysimääräisesti, mutta enintään sen suuruisena kuin ne olisi maksettu työskentelymaassa. Tulot ja menot kirjataan maksuperusteisesti.

2.4.7 Koulutuskorvaus

TVR käsittelee työnantajan koulutuskorvauksia. Koulutuskorvaus perustuu lakiin koulutuksen korvaamisesta (1140/2013). Koulutuskorvaus on taloudellinen tuki osaamisen kehittämistoimiin niille työnantajille, joilla ei ole oikeutta koulutusvähennykseen elinkeinoverolain tai maatilatalouden tuloverolain perusteella. Tällaisia työnantajia ovat muun muassa kunnat ja seurakunnat sekä järjestöt. Koulutuskorvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen ammatillista osaamista kehittävä koulutusta. Koulutuskorvauksen saa enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa.

Oikeus koulutuskorvaukseen alkoi vuoden 2014 alusta ja vähennys myönnettiin työnantajan hakemuksesta ensimmäisen kerran vuoden 2015 aikana, kun Työttömyysvakuutusrahasto vahvisti vuoden 2014 lopullisen työttömyysvakuutusmaksun määrän.

Koulutuskorvauksen rahoituksesta on säädetty, että valtiovarainministeriö maksaa kalenterivuositain hakemuksesta Työttömyysvakuutusrahastolle sen määrän, jonka rahasto on hyvittänyt työnantajille koulutuskorvauksina.

2.4.8 Eläkkeet ja työsuhde-etuudet

TVR:llä on yksinomaan maksuperusteisia eläkejärjestelyjä. Laki-sääteinen eläketurva on hoidettu ulkopuolissa eläkevakuu-

tusyhtiössä. Suoritukset eläketurvaan liittyen kirjataan kuluksi sille tilikaudelle, jota veloitus koskee. Rahaston henkilökunnalla on palkkio-ohjelma. Hallitus päättää mahdollisen palkkion maksamisesta toimitusjohtajan esityksestä vahvistettujen palkkiokriteerien mukaan. Realisoitunut palkkio kirjataan palkkio-ohjelmaa koskevan tilikauden kuluksi.

2.5 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ovat rahaston koneet, laitteet ja kalusto sekä vuokratiloissa tehdyt perusparannustyöt. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan nettovarallisuuslaskelmassa alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Perusparannusmenot lisätään toimitilojen perusparannuksen kirjanpitoarvoon silloin kun on todennäköistä, että niistä koituvat vastainen taloudellinen hyöty koituu rahaston hyväksi. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitomenot kirjataan kuluksi tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapois- toin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Pää- sääntöisesti jäännösarvo arvioidaan nollan suuruiseksi. Omai- suuserien jäännösarvot ja taloudellisen vaikutusajan arviota tarkistetaan tilinpäätöksen yhdessä. Poistoaikojä oikaistaan, mikäli arvio muuttuu merkittävästi. Arvioidut taloudelliset vai- kutusajat hyödykeryhmittäin ovat seuraavat:

- Perusparannustyöt vuokratiloissa 5 vuotta
- Koneet ja kalusto 3 vuotta

Käyttöomaisuuden luovutuksista ja käytöstä poistamisesta johtuvat voitot ja tappiot lasketaan saatujen nettotulojen ja kirjanpitoarvon erotuksena. Myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät nettovarallisuuden muutoslaskelmassa hallintokuluihin.

2.6 Aineettomat hyödykkeet

Aineettomina hyödykkeinä, joilla on rajallinen taloudellinen vai- kutusaika, käsitellään ulkopuolelta hankitut ja sisäisesti aikaan- saadut atk-ohjelmistot ja muut aineettomat hyödykkeet, jos on todennäköistä, että niistä johtuva odotettavissa oleva vastai- nen taloudellinen hyöty koituu rahaston hyväksi ja hyödykkeiden hankintameno on luotettavasti määriteltävissä. Sisäisesti aikaan- saadun aineettoman hyödykkeen hankintameno määräytyy hyö- dykkeelle välittömästi kohdistettavien menojen summana.

Tietokoneohjelmistojen ylläpitoon liittyvät menot kirjataan kuluksi toteutuessaan. Tutkimusmenot kirjataan kuluksi sinä tilikautena, jona ne toteutuvat. Kehittämismenoista, jotka joh- tuvat uusien atk-ohjelmistojen suunnittelusta ja testauksesta tai jo olemassa olevien ohjelmistojen merkittävistä parannuk- sista, aktivoidaan vain ne, jotka täyttävät edellä mainitut netto- varallisuuslaskelmaan kirjaamisen edellytykset.

Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vai- kutusaika, kirjataan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistap- pioilla vähennettynä alkuperäiseen hankintahintaan. Aineetto- mat hyödykkeet poistetaan tasapois- toin niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat hyö- dykeryhmittäin ovat seuraavat:

- Atk-ohjelmat 3 vuotta
- Ohjelmistojen kehittämismenot 3 vuotta

2.7 Rahoitusvaroihin kuulumattomien omaisuserien arvon alentuminen

Tilikauden päättyessä arvioidaan, antavatko tapahtumat tai olosuhteiden muutokset viitteitä siitä, että aineettomiin hyö- dykkeisiin tai aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuulu- van omaisuserän eli poistojen kohteena olevan omaisuserän arvo saattaa olla muuttunut. Jos arvonalentumisesta on viittei- tä, arvioidaan omaisuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuserän käy- pä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sen käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöar- volla tarkoitetaan omaisuserästä saatavissa olevia arvioituja nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa määriteltyä korkoprosenttia käyttäen. Määrä, jolla omaisuserän kirjanpi- toarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän, kirjataan nettovarallisuuden muutoslaskelmassa arvonalentumistappio- na. Kirjaamisen yhteydessä poistettavan omaisuserän talou- dellinen vaikutusaika arvioidaan uudellaan.

Arvonalentumistappiot puretaan, jos olosuhteissa on tapahtunut muutos ja hyödykkeestä kerrytettävissä oleva raha- määrä on muuttunut arvonalentumistappion kirjaamisajan- kohdasta, ei kuitenkaan enempää, kuin mikä hyödykkeet kir- janpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

2.8 Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat

Työttömyysvakuutusrahaston rahoitusvarat muodostuvat sijoi- tusomaisuudesta sekä rahavaroista.

Työttömyysvakuutusrahaston johto luokittelee rahoitus- varat niiden hankintapäivänä niiden hankinnan tarkoituksen perusteella ryhmiin, jotka määrittävät niiden arvostusperusteet. Kaikki rahoitusvarat kirjataan kaupankäyntipäivänä, eli päivä- nä, jolloin sitoutuu ostamaan tai myymään omaisuserän.

Sijoitusomaisuuteen sisältyvät rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaisesti luokitelluiksi rahoi- tusvaroiksi, koska rahasto hallinnoi niitä, ja niiden tulokselli- suutta seurataan käypään arvoon perustuen ("käyvän arvon option" soveltaminen). Sijoitusomaisuuden rahoitusvarat esi- tetään nettovarallisuuslaskelmassa lyhytaikaisissa varois-

sa, paitsi milloin niiden erääntymiseen on yli 12 kuukautta ja johdolla on aikomus luopua niistä yli 12 kuukauden kuluttua raportointipäivästä.

Sijoitusomaisuus kirjataan alun perin käypään arvoon. Transaktiomenot kirjataan suoraan kuluksi. Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen sijoitusomaisuus arvostetaan käypään arvoon jokaisena raportointipäivänä, ja käyvän arvon sekä realisoituneet että realisoitumattomat muutokset kirjataan nettovarallisuuden muutoslaskelmaan sillä kaudella kun ne syntyvät. Käyvän arvon nettomuutokset esitetään nettovarallisuuden muutoslaskelmassa rivillä ”Nettovoitot sijoitusomaisuuden käypään arvoon arvostamisesta”. Kaikki sijoitusomaisuuden korko- ja osinkotuotot sisältyvät käyvän arvon nettomuutokseen. Käyvän arvon määrittämisperusteet on esitetty liitetiedossa 13.

Rahoitusvarat kirjataan pois varoista, kun oikeudet rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle niin, että riskit ja edut ovat siirtyneet.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisen rahan ja vaadittaessa maksettavat talletukset.

Lainat

Otetut lainat kirjataan alun perin käypään arvoon, josta on vähennetty transaktiomenot. Myöhemmin lainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun. Saadun määrän (vähennettyinä transaktiomenoilla) ja takaisin maksettavan määrän välinen erotus merkitään nettovarallisuuden muutoslaskelmaan efektiivisen koron menetelmällä laina-ajan kuluessa.

Lainalmiitteistä maksettavat palkkiot kirjataan lainaan liittyvinä transaktiomenoina siltä osin kuin limiitin käyttäminen osaksi tai kokonaan on todennäköistä. Tällöin palkkio aktivoidaan nettovarallisuuslaskelmaan, kunnes laina nostetaan. Jos ei ole näyttöä siitä, että limiittiin kuuluvat lainat tullaan todennäköisesti nostamaan osaksi tai kokonaan, palkkio aktivoidaan maksuvalmiuspalveluista suoritettuna ennakomaksuna siirto-osaamiseen ja jaksotetaan kyseisen limiitin voimassaoloajalle.

2.9 Vuokrasopimukset

Rahasto vuokralle ottajana

Rahoitusleasing-sopimukset

Vuokrasopimukset, joissa vuokralle otettujen hyödykkeiden omistamiseen liittyvistä riskeistä ja eduista olennainen osa siirtyy rahastolle, luokitellaan rahoitusleasing-sopimuksiksi. Työttömyysvakuutusrahastolla ei ole rahoitusleasing-sopimuksia.

Muut vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa vuokralle otetun hyödykkeen omistamiseen liittyvistä riskeistä olennainen osa säilyy vuokralle antajalla, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi ja ne sisältyvät

vuokralle antajan taseeseen. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat maksut kirjataan nettovarallisuuden muutoslaskelmaan tasaerinä vuokratuloiksi vuokra-ajan kuluessa.

Rahasto vuokralle antajana

Muut vuokrasopimukset

Rahasto on alivuokrannut osan vuokraamistaan toimitiloista. Alivuokrasopimus luokitellaan muuksi vuokrasopimukseksi. Muun vuokrasopimuksen perusteella saatavat vuokrat kirjataan nettovarallisuuden muutoslaskelmaan tasaerinä vuokratuotoiksi vuokra-ajan kuluessa.

3. Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja harkintaan perustuvat ratkaisut

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka ovat vaikuttaneet tilinpäätöksessä esitettäviin tuottoihin, kuluihin, varoihin ja velkoihin. Harkintaa joudutaan käyttämään myös tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot perustuvat tilinpäätöshetkellä parhaaseen käytettävissä olleeseen tietoon. Arviointi perustuu sekä aikaisempiin kokemuksiin että tulevaisuutta koskeviin tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidettyihin oletuksiin. Toteumatiedot voivat poiketa näistä arvioihin ja oletuksiin perustuvista päätöksistä. Mahdolliset arvioiden muutokset kirjataan sillä tilikaudella, jonka aikana arviota korjataan ja kaikilla tämän jälkeisillä ajanjaksoilla.

Työttömyysvakuutusrahaston talouden suunnittelu ja ohjaaminen perustuu pitkälti ennusteisiin työttömyysasteen, työttömyysmenon, työllisyyden sekä palkkasumman kehityksestä. Normaalioloissa rahaston on asetettava vakuutusmaksut sellaisiksi, että niistä saatavilla vakuutusmaksutulolla voidaan kattaa ennakoidut menot. Työttömyysvakuutusmaksut määrätään kalenterivuodeksi kerrallaan. Maksuja muuttaessa toimitaan siten, että yhtä suuri prosenttisyksiköissä laskettu muutos tehdään sekä työnantajan keskimääräisen että palkansaajan työttömyysvakuutusmaksuun. Tilikautta edeltävän vuoden elokuussa laadittavan talousarvion ja runsasta vuotta myöhemmin laadittavan tilinpäätöksen erotuksena syntyvä rahaston tuloksen ennustepoikkeama on ollut keskimäärin 4 % menoista viimeisten viiden vuoden aikana. Vuonna 2016 ennustepoikkeama oli selvästi keskimääräistä suurempi.

Rahasto käyttää harkintaa soveltaessaan käyvän arvon määrittämisessä käytettyjä arvostusmenetelmiä siltä osin kuin käyvät arvot eivät tule suorina hintoina aktiivisilta markkinoilta. Lyhytaikaisten rahamarkkinasijoitusten käyvän arvon määrittäminen perustuu diskontattuihin rahavirtoihin, ja johto on käyttänyt harkintaa arvioidessaan, että sijoitusten luottoriskin muutoksella ei ole olennaista vaikutusta sijoitusten käyvän arvon muutokseen niiden lyhytaikaisuudesta ja korkeasta luottokelpoisuudesta johtuen.

Rahaston keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät liittyvät edellä mainittuihin tekijöihin.

Segmenttiraportointi

IFRS 8 Toimintasegmentit -standardin peruseriaatteen mukaan yhteisön on annettava tietoja, joiden avulla sen tilinpäätöksen käyttäjät voivat arvioida sen harjoittamien liiketoimintojen ja taloudellisten toimintaympäristöjen luonnetta ja taloudellisia vaikutuksia. Standardin määritelmän mukaan toimintasegmentti on yhteisön osa:

- joka harjoittaa liiketoimintaa, josta se voi saada tuottoja ja josta voi aiheutua kuluja
- jonka toiminnan tulosta yhteisön ylin operatiivinen päätöksentekijä säännöllisesti tarkastelee tehdäkseen päätöksiä resurssien kohdistamisesta kyseiselle segmentille ja arvioidakseen sen tuloksellisuutta, ja
- josta on saatavissa erillistä taloudellista informaatiota.

Edelleen standardin määritelmän mukaan ylimmän operatiivisen päätöksentekijän toimen tehtävänä on resurssien kohdistaminen yhteisön toimintasegmenteille ja niiden tuloksellisuuden arviointi.

TVR:n tehtävänä on työttömyysvakuutusmaksujen kerääminen, joiden taso on määritetty julkisen vallan toimesta. TVR tilittää keräämänsä maksut eteenpäin, pääasiassa työttömyyskassoille. Keräämillään maksuilla TVR harjoittaa konservatiivista sijoitustoimintaa, kattaakseen tilitettäviä maksuja. Mahdollista alijäämää TVR kattaa myös lainarahoituksella.

Työttömyysvakuutusrahasto on voittoa tavoittelematon, julkiseen valtaan sidoksissa oleva rahasto. TVR:n johto seuraa yhteisön toimintaa yhtenä kokonaisuutena, joka muodostuu kerätyistä ja tilitetyistä maksuista sekä niiden erotuksena muodostuvasta nettovarallisuuden muutoksesta. TVR:n johto ei varsinaisesti kohdistaa resursseja yhteisön toiminnoille tai tarkastele toimintojen tuloksellisuutta.

Näistä syistä johtuen TVR:n johto arvioi, että segmenttitietojen esittäminen ei ole tarkoituksenmukaista. Segmenttitietojen esittäminen ei parantaisi tilinpäätöksen lukijan kykyä arvioida TVR:n toimintojen ja toimintaympäristön luonnetta ja taloudellisia vaikutuksia. TVR:n johdon arvion mukaan TVR:n toimintojen ja toimintaympäristön luonne ja taloudelliset vaikutukset käyvät ilmi IFRS-tilinpäätöksestä.

4. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitus- ja sijoitustoiminnan riskit pyritään rajaamaan sellaiselle tasolle, että riskien realisoiduminen ei aiheuta rahastolle merkittäviä menetyksiä, jotka aiheuttaisivat paineita maksujen korotuksiin tai vaarantaisivat rahaston likviditeetin. Työttömyysvakuutusrahaston sijoitus- ja rahoitustoimintaa ja

riskirajoja säädellään tarkemmin hallituneuvoston hyväksymissä sijoitustoiminnan periaatteissa sekä hallituksen hyväksymässä sijoitussuunnitelmassa ja velanhoitosuunnitelmassa.

Sijoitusten markkinariskejä mitataan lähinnä ns. stressitestimenetelmällä, jossa kullekin sijoitusluokalle määritellään historialliseen vaihteluun perustuva riskiluku ilmaistuna vuotuisena volatiliteettina. Vuonna 2016 osakesijoitusten riskiluku oli 25 (25) %, joukkolainasijoitusten neljä (neljä) prosenttia ja rahamarkkinasijoitusten yksi (yksi) prosentti.

Työttömyysvakuutusrahaston rahoitusriskit liittyvät lähinnä sijoituksiin ja ne koostuvat markkinariskistä, luottoriskistä, vastapuoliriskistä ja likviditeettiriskistä.

Rahoitusriskin vähentämiseksi sijoituksia tehdään hallituneuvoston vahvistamia sijoitusperiaatteita noudattaen erilaisiin omaisuusluokkiin ja hajauttaen. Riskirajat asetetaan siten, että riskin realisoiduminen ei aiheuta rahastolle sellaisia menetyksiä, jotka aiheuttaisivat paineita työttömyysvakuutusmaksujen korotuksiin. Suojaamistarkoituksessa voidaan tehdä johdannaisinstrumentteja. Johdannaisia ei käytetty esitettävänä kausina.

Rahasto arvostaa kaikki sijoitukset käypään arvoon, sillä ne on luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi. Sijoitusten erittelyt ja niiden käyvät arvot luokittain sekä käyvän arvon määrittysperiaatteet on esitetty liitteessä 13.

4.1 Rahoitusriskin osatekijät

4.1.1 Markkinariski

Työttömyysvakuutusrahaston sijoitussalkun markkinariskiä seurataan hallituksessa kuukausittain ja sitä ohjataan sijoitusperiaatteiden ja sijoitussuunnitelman mukaisesti allokaatiopäätösten kautta. Allokaatiopäätösten teossa otetaan huomioon kulloinenkin markkinatilanne ja markkinanäkymät. Lisäksi sijoituspäätösten teossa otetaan kulloinkin huomioon rahaston nettovarallisuus ja sijoitusperiaatteissa määritelty alle 12 kuukauden kuluessa erääntyvien sijoitusten minimimäärä.

Sijoitussuunnitelmassa on määritelty tavoiteallokaatiot eri omaisuusluokille ja sijoitussalkuille sekä riskilimitit eri vastapuolille.

Markkinariskiä mitataan stressitestimenetelmällä, jossa kullekin sijoitusluokalle määritetään historialliseen vaihteluun perustuva riskiluku ilmaistuna vuotuisena volatiliteettina.

Markkinariski oli 31.12.2016 ja 31.12.2015 seuraava:

31.12.2016			
	Riski %	Pääoma euroa	Riski euroa
Rahamarkkinat	1,0	261 968 094	2 619 681
Jvk-lainat	4,0	358 614 656	14 344 586
Osakkeet	25	8 456	2 114
Kokonaisriski	2,73	620 591 206	16 966 381

31.12.2015			
	Riski %	Pääoma euroa	Riski euroa
Rahamarkkinat	1,0	207 042 334	2 070 423
Jvk-lainat	4,0	242 494 188	9 699 768
Osakkeet	25	8 473	2 093
Kokonaisriski	2,62	449 544 895	11 772 284

Kokonaisriski oli 2,7 % rahaston varallisuudesta ja 0,4 prosenttia rahaston vuoden 2016 tuloista. Sijoitussalkun riski on maltillinen, mikä johtuu salkun varsin konservatiivisesta ja vähän riskillisiä arvopapereita sisältävästä rakenteesta.

Korkoriski on rahaston markkinariskin pääasiallinen osatekijä. Korkosijoituksilla (joukkovelkakirjalaina- ja rahamarkkina-sijoitukset) on hallitseva rooli rahaston sijoitussalkuissa. Sijoitusinstrumentteihin voidaan sijoittaa joko suoraan taikka epäsuorasti rahastojen kautta. Tilinpäätöspäivänä 7,7 % (2015: 3,2 %) sijoituksista oli epäsuoria sijoituksia. Tämän lisäksi korkoriskiä syntyy rahaston vaihtuvakorkoisista lainoista, joiden määrä tilinpäätöspäivänä oli 124 (212) miljoonaa euroa.

Rahamarkkinasijoitukset ovat kokonaisuudessaan vaihtuvakorkoisia (2015: 100 %).

Joukkovelkakirjalainoista vaihtuvakorkoisia sijoituksia oli 28 % (2015: 28 %). Vaihtuvakorkoiset sijoitukset altistavat rahaston rahavirran korkoriskille, kun taas kiinteäkorkoiset sijoitukset altistavat rahaston käyvän arvon korkoriskille.

Jos euriborkorot ja korkokäyrä (swap-korot) olisivat tilinpäätöspäivänä olleet 0,5 prosenttiyksikköä korkeammat kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan, nettovarallisuuden muutos olisi ollut EUR 1 782 509 (2015: EUR 1 659 221) pienempi. Ja vastaavasti, jos euriborkorot ja korkokäyrä (swap-korot) olisivat tilinpäätöspäivänä olleet 0,5 prosenttiyksikköä matalammat, nettovarallisuuden muutos olisi ollut EUR 1 792 378 (2015: EUR 1 660 049) suurempi. Tämä johtuu korkosijoitusten käyvän arvon muutoksista ja vaihtuvakorkoisten lainojen korkokulujen muutoksista. Rahaston maltillisesta sijoituspolitiikasta johtuen osakkeiden osuus on ollut viime vuosina hyvin matala ja niistä aiheutuva hintariski katsotaan epäolennaiseksi.

4.1.2 Luottoriski

Rahaston sijoituksista aiheutuva luottoriskiä hallinnoidaan liikkeeseenlaskijakohtaisten limiittien avulla. Limiittien määrittelyssä otetaan huomioon liikkeeseenlaskijan absoluuttinen koko, taloudellinen asema ja tulevaisuuden näkymät. Liikkeeseenlaskijoiden luottoluokitusta ja näkymiä seurataan jatkuvasti ja muutosten perusteella limiittejä joko kasvatetaan tai pienennetään. Pääasiallisina sijoituskohteina käytetään pohjoismaisia pankkeja, joilla on korkeat luottoluokitukset, parhaan luottoluokituksen omaavia valtioita (Suomi, Saksa, Hol-

Sijoitukset liikkeeseenlaskijan

luokituksen mukaan jaettuina (tEUR) *	31.12.2016	31.12.2016 (%)	31.12.2015	31.12.2015 (%)
AAA	63 176	11,1 %	12 498	2,8 %
AA+	116 486	20,5 %	116 531	25,8 %
AA	6 490	1,1 %	3 498	0,8 %
AA-	72 828	12,8 %	147 848	32,8 %
A+	47 372	8,4 %	36 829	8,2 %
A	29 327	5,2 %	28 367	6,3 %
A-	36 433	6,4 %	12 691	2,8 %
BBB+	49 842	8,8 %	29 604	6,6 %
BBB	67 000	11,8 %	25 408	5,6 %
BBB-	7 439	1,3 %	16 813	3,7 %
BB+	24 979	4,4 %	3 188	0,7 %
BB	10 305	1,8 %	5 891	1,3 %
BB-	6 989	1,2 %	10 848	2,4 %
B+	1 844	0,3 %	0	0 %
NR	26 755	4,7 %	1 206	0,3 %
Yhteensä	567 265	100 %	451 221	100 %

* Rahaston sijoitukset koostuvat pääasiassa valtioiden ja pankkien joukkovelkakirjalainoista. Niiden luoton laatu on määritetty käyttäen S&P:n luottoluokituksia. Suurimmalla osalla sijoituskohteena olevista pankeista on hyvät luottoluokitukset. Kaikilla alueellisilla pankeilla ja yrityksillä ei ole virallista luottoluokitusta, jolloin näiden luottoluokitus määritellään kolmannelta osapuolelta saaduilla luokituksilla.

lanti ja Ruotsi), kotimaisia yrityksiä sekä kuntia. Rahavaroja pidetään vain korkean luottoluokituksen pankeissa.

Sijoituksia voidaan tehdä sellaisiin sijoitusrahastoihin, joissa keskimääräinen luottoluokitus on A (S&P) tai Aa3 (Moody's). Sijoitusrahaston yksittäisen sijoituksen on lisäksi kuuluttava ns. investment grade -luokkaan ja luokituksen on oltava vähintään BBB+ (S&P). Seuraava taulukko kuvaa TVR:n korkosijoitusten määrää ja luoton laatua luokittain jaoteltuina, luvut tuhansina euroina.

TVR:n sijoitussalkku on hajautettu. Yritysriskin osuus kaikista korkosijoituksista saa olla enintään 25 % (2015: 30 %). Vuoden 2017 alusta osuus saa enintään olla 35 %. Sijoitussuunnitelmassa on määritelty että sijoitus yksittäisen yrityksen liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin ei saa ylittää 10 % (2015: 10 %) kaikista sijoituksista yritysten velkainstrumentteihin. Sijoitukset yrityksiin jakautuivat 64 eri yritykseen 31.12.2016, mikä vastaa 17,1 % kaikista korkosijoituksista (38 yritykseen 31.12.2015 ja 18,6 % korkosijoituksista).

Rahamarkkinasijoitukset tehdään Finanssivalvonnan valvoimiin talletuspankkeihin, valtion velkasitoumuksiin, kuntatodistuksiin ja sijoitussuunnitelmassa hyväksytyjen yritysten liikkeeseen laskemiin yritystodistuksiin. Suurimpien pohjoismaisten pankkien luottoluokitukset ovat vahvoja. Kaikilla kohdeyrityksillä ei ole luottoluokitusta.

Vuoden 2017 alusta lähtien sijoitussalkun keskimääräisen luokituksen osalta astui voimaan luokitusvaatimus, jossa sijoitussalkun keskimääräisen luokituksen tulee olla vähintään BBB+ (2016: A-)(S&P).

Vastapuoliriskiä hallinnoidaan siten, että TVR:lla on käytössään useita hyvän luottoluokituksen saaneita vastapuolia sekä omaisuudenhoidossa että sijoitusten välityksessä. Hallitus hyväksyy vuosittain rahaston sijoitustoiminnassa käytettävät arvopaperivälittäjät/vastapuolet.

4.1.3 Maksuvalmiusriski

Rahasto pyrkii hallitsemaan maksuvalmiusriskiä seuraavasti:

- 1) Likvidit sijoitukset
- 2) Lyhyt lainanotto
- 3) Vakuutusmaksujen korottaminen

Maksuvalmiuden turvaamiseksi pidetään alle vuoden korkosijoituksissa vähintään yhden kuukauden menoja vastaava määrä.

Likviditeettipuskurin pienentyessä tämän rajan alapuolelle käytetään lyhytaikaisia lainoja tilapäisten maksuvajeiden täyttämiseen. Tähän tarkoitukseen rahastolla on EUR 300 miljoonan yritystodistusohjelma (2015: EURm 300) ja EUR 300 miljoonan kommitoitu luottolimiitti (RCF) kuuden liikepankin kanssa. Lisäksi rahastolla on valtion takaama EUR 700 miljoonan kommitoitu pankkilainalimiitti. Taulukon luvut miljoonina ovat euroina.

EUR

Käyttämättömät kommitoidut luottolimiitit

	31.12.2016	31.12.2015
Vuoden kuluessa erääntyvät limiitit		
Pankkilainalimiitti (valtion takaama)	700	
Yli vuoden kuluttua erääntyvät limiitit		
RCF	300	300
Pankkilainalimiitti (valtion takaama)		700
Yhteensä	1 000	1 000

Käyttämättömät ei-kommitoidut luottolimiitit

	31.12.2016	31.12.2015
Yritystodistusohjelma	176	88
Yhteensä	176	88

Rahaston nettovarallisuus kääntyi negatiiviseksi vuoden 2015 aikana, jolloin rahasto turvautui maksuvalmiuden rahoittamisessa pääosin pääomamarkkinoihin ja kotimaisiin yritystodistusmarkkinoihin. Vuoden 2016 lopussa rahastolla oli käytössä seuraavat lainajärjestelyt ja nimellismäärät. Luvut ovat miljoonina euroina.

Laina	Nimellisarvo 31.12.2016	Korko- prosentti (%)	Eräpäivä	Luotto- luokitus
Jvk-emissio 1	600	0,375	23.9.2019	AA+
Jvk-emissio 2	300	0,25	15.10.2018	AA+
Yritystodistukset	124,5	0,04	13.8.2016	-
Yhteensä	1 024,5			

Rahastolla on seuraavat Standard & Poors'n vahvistamat liikkeeseenlaskijaluottoluokitukset (30.9.2016):

- Pitkäaikainen luottoluokitus AA+, vakaat näkymät
- Lyhytaikainen luottoluokitus A-1+, vakaat näkymät

Vuoden 2016 lopussa yritystodistusrahoitusta oli käytössä EUR 124,5 miljoonaa (2015: EURm 212) ja lyhytaikaisia pankkilainoja yhteensä EUR 0 miljoonaa (2015: EURm 0).

Rahaston velkojen erittely on esitetty liitetiedoissa 16. Nettovarallisuuslaskelmassa olleiden velkojen korkosidonnaisuusajat olivat seuraavat. Luvut ovat miljoonina euroina. Liitteessä esitetyt velat selvityksessä olevista arvopapereista erääntyvät muutaman päivän kuluessa tilinpäätöspäivästä.

Laina	Nimellisarvo 31.12.2016	Korkosidon- naisuusaika vuosina 31.12.2016	Luotto- luokitus
TVR jvk 2019	600	2,72	AA+/S&P
TVR jvk 2018	300	1,79	AA+/S&P
Yritystodistukset	124,5	0,15	NR
Limiittiluotot	-	-	-
Yhteensä	1 024,5	2,14	

Laina	Nimellisarvo 31.12.2015	Korkosidon- naisuusaika vuosina 31.12.2015	Luotto- luokitus
TVR jvk 2019	600	3,71	AA+/S&P
TVR jvk 2018	300	2,78	AA+/S&P
Yritystodistukset	212	0,26	NR
Limiittiluotot	-	-	-
Yhteensä	1 112	2,80	

Seuraavissa taulukoissa esitetään TVR:n rahoitusvelat jäljellä olevien sopimuksiin perustuvien juoksuajkojen mukaisiin ryhmiin.

Rahoitusvelkojen sopimuksiin perustuvat maturiteetit (tEUR) 31.12.2016	Alle 6 kk	6–12 kk	1–3 vuotta	4–5 vuotta	Sopimuksiin perustuvat rahavirrat yhteensä	Kirjanpito-arvo varat (-)/velat
Ostovelat	483	0	0	0	483	483
Lainat (lukuun ottamatta rahoitusleasingvelkoja)	113 001	16 000	905 250	0	1 034 251	1 023 011
Yhteensä	113 484	16 000	905 250	0	1 034 734	1 023 494

Rahoitusvelkojen sopimuksiin perustuvat maturiteetit (tEUR) 31.12.2015	Alle 6 kk	6–12 kk	1–3 vuotta	4–5 vuotta	Sopimuksiin perustuvat rahavirrat yhteensä	Kirjanpito-arvo varat (-)/velat
Ostovelat	375	0	0	0	375	375
Lainat (lukuun ottamatta rahoitusleasingvelkoja)	182 298	36 300	306 000	602 250	1 126 848	1 113 001
Yhteensä	182 673	36 300	306 000	602 250	1 127 223	1 113 377

4.2 Suhdanepuskuri

Työttömyysetuuskien rahoituksesta annetun lain 3 §:n mukaan Työttömyysvakuutusrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston tulojen ja menojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri, jonka enimmäismäärä oli vuonna 2016 viiden prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaava vuotuisten menojen määrä. Suhdanepuskurissa voi olla syvässä suhdannetaantumassa alijäämää samaa työttömyysastetta vastaava menojen määrä. Edellä mainittu prosenttimäärä nousee vuonna 2017 seitsemään prosenttiyksikköön.

Hallintoneuvoston hyväksymien sijoitusperiaatteiden mukaan rahastolla tulee olla likvidejä varoja sijoitettuna alle vuoden mittaisiin rahamarkkinainstrumentteihin vähintään määrä, joka vastaa yhden kuukauden menoja. Tämä rahamää-

rä on noin 300 miljoonaa euroa. Puskurin enimmäismäärä lasketaan siten, että Työttömyysvakuutusrahaston vastuulla olevat vuotuiset menot jaetaan kyseisen vuoden keskimääräisellä työttömyysaste prosentilla ja kerrotaan luvulla 5. Alla olevassa taulukosta selviää suhdannepuskurin määrä sekä laissa tarkoitettujen puskurin määrät sekä enimmäis- ja vähimmäismäärät.

Milj. euroa	31.12.2016	31.12.2015
Suhdanepuskurin määrä	-466	-686
Suhdanepuskurin enimmäismäärä	1 566	1 521
Suhdanepuskurin vähimmäismäärä	-1 566	-1 521

5. Työttömyysvakuutusmaksut

EUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Työnantajan työttömyysvakuutusmaksut		
Työnantajan vakuutusmaksut	2 036 102 423	1 617 404 092
Työnantajan vakuutusmaksut, osaomistajat	5 682 518	7 250 409
Yhteensä	2 041 784 941	1 624 654 501
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksut		
Palkansaajan vakuutusmaksut	865 959 392	486 587 455
Palkansaajan vakuutusmaksut, osaomistajat	3 165 795	2 194 161
Yhteensä	869 125 187	488 781 616
Viivästys-, yliaikakorot ja perimiskulut		
Työnantajamaksujen viivästys- ja yliaikakorot	1 116 291	1 059 459
Palkansaajamaksujen viivästys- ja yliaikakorot	573 246	435 480
Perimiskulut	308 242	395 905
Yhteensä	1 997 780	1 890 845
Työnantajan työttömyysturvan omavastuumaksut		
Omavastuumaksut	69 537 439	49 921 012
Jaksotus	-3 136 338	22 406 798
Yhteensä	66 401 101	72 327 810
Työsopimuslain (TSL) mukaiset korvaukset		
TSL:n mukaiset korvaukset ja lomautustulot	1 741 719	1 429 338
Tilitys sosiaali- ja terveystieteiden ministeriölle (STM)	-874 392	-650 540
Yhteensä	867 326	778 798
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön (STM) tilitys		
Ansiopäiväraha	1 060 977 890	1 094 308 886
Vuorottelukorvaus	41 486 025	46 577 696
Edellinen vuoden tasaus	-45 306	877 334
Yhteensä	1 102 418 608	1 141 763 916
Työttömyysvakuutusmaksut yhteensä	4 082 594 943	3 330 197 485

6. Maksutilitykset

EUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Työttömyyskassoille maksetut tukimaksut (TVR)		
Muu ansiopäiväraha	-1 023 353 659	-1 081 374 679
Lisäpäivä-päiväraha	-233 554 826	-245 077 479
Lomautuspäiväraha	-250 010 221	-295 438 292
Työttömyysturvan koulutusetuus	0	0
Vuorottelukorvaus	-50 543 445	-56 971 343
Hallintokulukorvaus	-13 676 979	-13 542 505
Jäsenmaksujen tasaus	-9 999 999	-10 000 001
Edellisen vuoden tasausmaksu	344 222	-825 630
Yhteensä	-1 580 794 907	-1 703 229 929
Työttömyyskassoille maksetut tukimaksut (STM)		
Muu ansiopäiväraha	-1 036 961 909	-1 070 985 029
Lomautuspäiväraha	0	0
Työttömyysturvan koulutusetuus	0	0
Vuorottelukorvaus	-41 486 025	-46 577 696
Työttömyyspäiväraha/yrittäjät	-12 501 901	-12 236 515
Hallintokulukorvaus	-11 514 079	-11 087 342
Edellisen vuoden tasausmaksu	45 306	-877 334
Yhteensä	-1 102 418 608	-1 141 763 916
Eläketurvakeskus		
Edellisen vuoden tasausmaksu	0,00	-19 530 364
Kuluvan tilikauden maksu	-846 000 000	-880 000 000
Yhteensä	-846 000 000	-899 530 364
Valtion eläkerahasto		
Edellisen vuoden tasausmaksu	-897 843	-431 857
Kuluvan tilikauden maksu	-9 762 920	-7 313 927
Yhteensä	-10 660 763	-7 745 784
Kansaneläkelaitos		
Edellisen vuoden tasausmaksu	411	143 260
Perusturva, korotusosa, työllistymisohjelmallisä	-167 633 000	-120 935 000
Yhteensä	-167 632 589	-120 791 740
Koulutusrahasto		
Edellisen vuoden tasausmaksu	33 748	-17 551
Kuluvan tilikauden maksu	-116 228 898	-97 680 000
Yhteensä	-116 195 151	-97 697 551
Työ- ja elinkeinoministeriö		
Edellisen vuoden tasausmaksu	186 533	-36 072
Kuluvan tilikauden maksu	-23 424 631	-20 470 111
Yhteensä	-23 238 098	-20 506 183

EUR	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Työttömyysturvan jäsenvaltiolaskutus		
Jäsenvaltioiden laskutus	-85 388	-57 314
Rahaston laskutus	45 471	73 708
Yhteensä	-39 917	16 394
Vakuutusyhtiöille maksetut hoitokorvaukset		
Hoito- ja valvontakorvaukset	-371	-1 059 670
Yhteensä	-371	-1 059 670
Maksutilitykset yhteensä	-3 846 980 405	-3 992 308 742

7. Hallintokulut

EUR	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Henkilöstökulut		
Palkat, palkkiot ja etuudet	-4 355 853	-3 909 728
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	-835 351	-849 510
Henkilösivukulut	-259 533	-125 987
Yhteensä	-5 450 738	-4 885 226
Henkilöstökuluista johdon palkat ja palkkio-osuus		
Johtoryhmä (pl. toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa)	-369 506	-357 275
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	-271 829	-284 886
Hallitus ja hallintoneuvosto	-77 290	-76 975
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	-130 074	-122 611
Yhteensä	-848 698	-841 747
Muut hallintokulut		
IT-kulut	-947 399	-824 422
Muut henkilöstökulut	-600 212	-632 434
Toimistotiloihin liittyvät kulut	-1 066 218	-1 064 133
Toimistokulut	-996 011	-1 324 473
Muut kulut	-2 178 028	-613 182
Poistot	-663 367	-599 853
Muut tulot	299 572	248 476
Yhteensä	-6 151 661	-4 810 021
Tilintarkastajien palkkiot		
Lakisääteinen tilintarkastus	-32 131	-37 812
Muut palkkiot	-19 265	-4 613
Yhteensä	-51 396	-42 425
Hallintokulut yhteensä	-11 653 795	-9 737 672

Henkilöstön määrä	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Työntekijät		
Kokoaikaiset työntekijät	73	79
Osa- ja määräaikaiset työntekijät	25	22
Yhteensä	98	101

Vuonna 2016 IT-kulujen laskutus Koulutusrahastolta on kirjattu muut tulot erään. Vertailutiedot vuodelta 2015 on oikaistu vastaavasti.

Kulujen kasvu muut kulut erässä johtuvat taseeseen aktivoitujen kehittämismenojen kirjaamisesta kuluksi vuonna 2016.

8. Rahoituskulut

EUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Lainarahoituksen kulut		
Limittipalkkiot	-2 879 911	-1 818 723
Lainojen korkokulut	-2 554 738	-3 963 808
Yhteensä	-5 434 649	-5 782 531
Rahoituskulut yhteensä	-5 434 649	-5 782 531

9. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

EUR	Toimitilojen perusparannus	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	1 012 928	1 087 198	2 100 126
Lisäykset	0	297 202	297 202
Hankintameno 31.12.2016	1 012 928	1 384 400	2 397 328
			0
Kertyneet poistot 1.1.2016	-660 526	-910 684	-1 571 211
Tilikauden poistot	-108 432	-240 069	-348 501
Kertyneet poistot 31.12.2016	-768 958	-1 150 754	-1 919 712
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	352 402	176 514	528 916
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	243 970	233 646	477 617
Hankintameno 1.1.2015	1 012 928	1 008 871	2 021 799
Lisäykset	0	78 327	78 327
Hankintameno 31.12.2015	1 012 928	1 087 198	2 100 126
Kertyneet poistot 1.1.2015	-552 095	-694 432	-1 246 527
Tilikauden poistot	-108 431	-216 252	-324 683
Kertyneet poistot 31.12.2015	-660 526	-910 684	-1 571 211
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	460 833	314 439	775 272
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	352 402	176 514	528 916

10. Aineettomat hyödykkeet

EUR	Atk-ohjelmat	Ohjelmistojen kehittämismenot	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet *	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	565 701	1 374 169	797 057	2 736 927
Lisäykset	115 274	0	386 712	501 986
Hankintameno 31.12.2016	680 975	1 374 169	1 183 770	3 238 914
Kertyneet poistot 1.1.2016	-496 370	-673 232	0	-1 169 602
Poistot	-69 934	-244 932	0	-314 866
Kertyneet poistot 31.12.2016	-566 303	-918 164	0	-1 484 468
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	69 331	700 937	797 057	1 567 325
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	114 671	456 004	1 183 770	1 754 445
Hankintameno 1.1.2015	514 197	639 379	0	1 153 576
Lisäykset	51 504	734 790	686 307	1 472 602
Hankintameno 31.12.2015	565 701	1 374 169	686 307	2 626 177
Kertyneet poistot 1.1.2015	-397 138	-497 294	0	-894 432
Poistot	-99 232	-175 938	0	-275 170
Kertyneet poistot 31.12.2015	-496 370	-673 232	0	-1 169 602
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	117 059	142 084	0	259 143
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	69 331	700 937	797 057	1 567 325

* Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet koostuvat aktivoiduista kehittämismenoista ja muodostavat sisäisesti aikaansaadun aineettoman hyödykkeen. Vuonna 2016 aktivoidut kehittämismenot koostuvat pääosin työttömyysvakuutusmaksujen perinnän tietojärjestelmän uudistamisesta.

11. Työttömyysvakuutusmaksusaamiset ja -velat

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Työttömyysvakuutusmaksusaamiset		
Työnantajan työttömyysvakuutusmaksusaamiset	3 270 513	3 113 108
Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksusaamiset	1 883 482	2 147 683
Viivästyskorko- ja perimiskulusaamiset	271 442	277 214
Työttömyysvakuutusmaksusaamiset yhteensä	5 425 437	5 538 004
Työttömyysvakuutusmaksuvelat		
Ennakkomaksut	25 784 656	42 999 980
Palautusmaksut	4 166 358	241 228
Työttömyysvakuutusmaksuvelat yhteensä	29 951 014	43 241 208

12. Muut saamiset

Pitkäaikaiset muut saamiset

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Muut saamiset	328 038	328 038
Pitkäaikaiset muut saamiset yhteensä	328 038	328 038

Lyhytaikaiset muut saamiset

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Siirtosaamiset	285 783	846 745
Eläketurvakeskus pääomajaksotus	8 700 000	35 900 000
Eläketurvakeskus hyvityskorko	9 738 973	25 035 153
Saamiset Koulutusrahastolta	3 978 485	5 320 000
Saamiset työttömyyskassoilta	40 545 132	21 118 885
Sosiaali- ja terveysministeriö jaksotus	0	32 830 582
Työnantajan omavastuumaksusaamiset ja työsopimuslain mukaiset korvaussaamiset	9 327 042	6 440 588
Ennakkomaksut	943 602	2 271 393
Koulutuskorvaussaamiset valtiolta	1 405	9 378 307
Lyhytaikaiset muut saamiset yhteensä	73 520 421	139 141 653

13. Nettovoitot sijoitusomaisuuden käypään arvoon arvostamisesta

Sijoitustuotot ja arvonkorotukset

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Osinkotuotot	264	0
Korkotuotot	8 312 663	5 997 103
Muut tuotot	16 858	25 997
Myyntivoitot	1 937 742	1 888 447
Valuuttakurssivoitot	0	252 685
Arvonkorotukset	-2 655 046	856 374
Sijoitustuotot yhteensä	7 612 481	9 020 607

Sijoituskulut ja arvonalennukset

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Korkokulut	203 453	-1 921 917
Muut kulut	-79 189	-70 763
Myyntitappiot	-5 948 335	-5 632 471
Valuuttakurssitappiot	0	-72 581
Arvonalennukset	-214 273	-352 519
Sijoituskulut yhteensä	-6 038 344	-8 050 251
Sijoitustuotot ja -kulut yhteensä	1 574 137	970 356

14. Sijoitusomaisuus

Sijoitusomaisuuden rahoitusvarat on luokiteltu käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi nimenomaan luokitelluiksi rahoitusvaroiksi, ja ne arvostetaan käypään arvoon. Näiden arvostus perustuu pääasiassa joko julkisiin hintanoteerauksiin tai arvostukseen, jotka perustuvat saatavilla olevaan markkinainformaatioon. Käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit on ryhmitelty kolmeen hierarkiatasoon perustuen siihen, ovatko markkinat, joilla instrumenteilla käydään kauppaa, toimivat ja ovatko arvostustekniikoissa käytettävät syöttötiedot markkinoilta objektiivisesti todennettavissa seuraavasti:

Tasolla 1 instrumentin arvostus perustuu toimivilla markkinoilla noteerattuun hintaan, jota käytetään täysin samanlaisten rahoitusvarojen tai -velkojen arvostuksessa.

Tasolla 2 instrumentin arvostuksessa käytetään syöttötietoina lisäksi muita todennettavissa olevia kuin toimivilla markkinoilla noteerattuja hintoja joko suoraan tai niistä johdettuna käyttäen arvostustekniikoita.

Tasolla 3 arvostus perustuu muihin kuin todennettavissa oleviin markkinatietoihin.

Alla olevissa taulukoissa on eritelty sijoitusomaisuus rahoitusinstrumenttiluokittain käyvän arvon hierarkian tasoille jaoteltuina. Tilikauden aikana ei ole tapahtunut siirtoja hierarkian tasojen välillä.

EUR				
31.12.2016	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Valtion ja kuntien joukkovelkakirjat	157 942 305			157 942 305
Pankkijoukkovelkakirjat	147 057 774			147 057 774
Yritysjoukkovelkakirjat	51 921 636			51 921 636
Rahasto- ja osakesijoitukset	31 209 776	14 789 895		45 999 670
Mezzaninerahastot			1 740 117	1 740 117
Talletukset		44 648 927		44 648 927
Sijoitustodistukset		31 018 415		31 018 415
Kuntatodistukset		22 115 085		22 115 085
Yritystodistukset		68 071 143		68 071 143
Strukturoidut sijoitukset			0	0
Yhteensä	388 131 491	180 643 465	1 740 117	570 515 073

EUR				
31.12.2015	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Valtion ja kuntien joukkovelkakirjat	105 200 391			105 200 391
Pankkijoukkovelkakirjat	100 198 403			100 198 403
Yritysjoukkovelkakirjat	37 095 393			37 095 393
Rahasto- ja osakesijoitukset	1 214 523	11 731 757		12 946 280
Mezzanine-rahastot			1 866 613	1 866 613
Talletukset		15 942 046		15 942 046
Sijoitustodistukset		26 502 899		26 502 899
Kuntatodistukset		25 024 080		25 024 080
Yritystodistukset		45 735 167		45 735 167
Yhteensä	243 708 711	124 935 949	1 866 613	370 511 273

Tason 3 käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen muutokset

EUR	1.1.2016	Realisoitu- mattomat voitot/tappiot	Realisoituneet voitot/ tappiot	Ostot	Myyntit	31.12.2016
Strukturoidut sijoitukset	0	0	0	0	0	0
Rahastosijoitukset	1 866 613	42 765	0	149 016	-318 276	1 740 117
Yhteensä	1 866 613	42 765	0	149 016	-318 276	1 740 117

EUR	1.1.2015	Realisoitu- mattomat voitot/tappiot	Realisoituneet voitot/ tappiot	Ostot	Myyntit	31.12.2015
Strukturoidut sijoitukset	2 977 200	0	22 800	0	-3 000 000	0
Rahastosijoitukset	2 102 765	102 168	0	262 186	-600 506	1 866 613
Yhteensä	5 079 965	102 168	22 800	262 186	-3 600 506	1 866 613

Tasolle 2 luokitellut talletukset, sijoitus- sekä yritys- ja kuntatodistukset on arvostettu diskontattujen rahavirtojen menetelmällä perustuen raportointipäivien euribor- tai swap-käyrään, sekä termiinikurssiin siltä osin kuin mukana on vieraan valuutan elementtejä. Johdon harkinnan perusteella diskonttaustekijää on oikaistu sijoituskohteen luottoriskin muutoksen vaikutuksella. Oikaisulla ei ole ollut merkittävää vaikutusta.

Tasolle 3 luokitellut sijoitukset ovat Mezzanine-rahastot, joiden arvostus perustuu liikkeeseenlaskijan laatimiin arvostuksiin. Vertailuvuonna tasolle 3 luokitellut strukturoidut tuotteet on pohjoismaisen pankin liikkeeseen laskema senior-laina, jonka tuotto on sidottu OMXH25-indeksiin ja niiden käypä arvo perustuu kolmannen osapuolen arvostuksiin.

Sijoitusrahastot on arvostettu hallinnoijan ilmoittamaan, raportointipäivään perustuvaan substanssiarvoon, ja ne luokiteltu tasolle 1, 2 tai 3 rahaston markkinoiden aktiivisuuden ja niiden jälkimarkkinakelpoisuuden perusteella. Osakesijoitukset on noteerattu Helsingin pörssissä ja ne ovat luokiteltu tasolle 1. Osakesijoitusten määrä on vähäinen.

15. Rahavarat

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Rahavarat		
Pankkitilit	52 135 615	86 390 563
Rahavarat yhteensä	52 135 615	86 390 563

16. Lainat

Pitkäaikaiset lainat

EUR	31.12.2016	31.12.2015
TVR joukkovelkakirjalainat	897 041 820	897 635 070
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	897 041 820	897 635 070

Lyhytaikaiset lainat

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Yritystodistukset	124 468 439	211 568 649
Velat selvityksessä olevista arvopapereista	1 500 734	3 797 742
Lyhytaikaiset lainat yhteensä	125 969 173	215 366 391

17. Muut velat

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Ostovelat	482 769	375 090
Siirtovelat	1 283 909	1 393 580
Omavastuumaksutulon jaksotus	71 001 672	67 694 118
Työ- ja elinkeinoministeriö, palkkaturvajaksotus	23 424 631	20 470 111
Eläketurvakeskus korkojaksotus	8 418 118	24 946 407
Valtion eläkerahasto jaksotus	801 037	187 749
Sosiaali- ja terveysministeriö jaksotus	6 868 875	0
Velat työttömyyskassoille	3 138 011	17 003 017
Lomapalkkavelka	742 439	645 534
Korkojaksotukset	790 203	904 753
Muut velat yhteensä	116 951 664	133 620 359

18. Nettovarallisuuslaskelman ulkopuoliset vastuut ja saamiset

Sijoitussitoumukset, pääomarahastot

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Kokonaissitoumus	5 250 473	5 250 473
Toteutunut	-4 877 691	-4 729 539
Sijoitussitoumukset yhteensä	372 782	520 934

Sijoitusrahastot kutsuvat sijoituksia rahaston sijoitustarpeiden mukaisesti. Sitoumuksilla ei ole eräpäivää.

Vuokravastuut

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Vuoden kuluessa	1 332 209	1 338 654
1–5 vuotta	1 653 745	2 985 874
yli 5 vuotta	0	0
Yhteensä	2 985 955	4 324 527

Rahasto on vuokrannut toimisto- ja varastotiloja sekä ajoneuvoja vuokrasopimuksilla, jotka eivät ole purettavissa. Toimiston ja varastotilojen vuokra-aika on 2 vuotta ja vuokrasopimus jatkuu sen jälkeen toistaiseksi voimassa olevana. Autojen vuokrasopimusaikaa on jäljellä 1,5 vuotta.

Vuokrasaamiset

EUR	31.12.2016	31.12.2015
Vuoden kuluessa	415 754	415 754
1–5 vuotta	519 692	935 446
yli 5 vuotta	0	0
Yhteensä	935 446	1 351 200

Rahasto on alivuokrannut osan vuokraamistaan toimitiloistaan ja ensimmäinen mahdollinen alivuokrasopimuksen irtisanomispäivä on 2 vuoden kuluttua. Vuokrasopimus jatkuu tämän jälkeen toistaiseksi voimassa olevana.

19. Lähipiiri

Rahaston lähipiiriin kuuluu hallintoneuvosto, hallitus ja johtoryhmä. Valtioneuvosto nimittää Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvoston työmarkkinaosapuolten esityksestä. Hallintoneuvosto tekee työttömyysvakuutusmaksuja koskevan esityksen syyskokouksessaan. Hallintoneuvosto nimittää rahaston hallituksen. Finanssivalvonta valvoo TVR:n toimintaa. Lisäksi STM:llä on tiedonsaantioikeus rahaston toiminnasta.

Työttömyyskassoille tilitettävä valtion osuus saadaan sosiaali- ja terveysministeriöltä. Rahasto tilittää säännöllisesti maksuja Eläketurvakeskukselle, Valtion Eläkerahastolle, Kansaneläkelaitokselle sekä työ- ja elinkeinoministeriölle.

Vuonna 2015 TVR solmi 1 000 miljoonan euron määräiset valmiusluottolimiittisopimukset, joihin sisältyy Suomen valtion omavelkainen takaus määrältään 770 miljoonaa euroa. Takaus on annettu työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) nojalla.

Alla olevassa taulukossa on esitetty yhteenvetona lähipiirin palkat, palkkiot ja etuudet. Lukuihin sisältyy palkkasivukulut. Tarkemmat erittelyt toimielinkohtaisesti löytyvät seuraavista taulukoista.

Hallituksen ja hallintoneuvoston palkkiot ja muut etuudet

EUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Palkat, palkkiot ja etuudet	77 290	76 975
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	14 195	13 981
Yhteensä	91 485	90 956

Johtoryhmän palkat ja palkkiot (toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan lukuun ottamatta)

EUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Palkat, palkkiot ja etuudet	369 506	357 275
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	66 079	61 146
Yhteensä	435 585	418 421

Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa palkat ja palkkiot

EUR	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Palkat, palkkiot ja etuudet	271 829	284 886
Eläkekulut – maksupohjaiset järjestelyt	49 799	47 484
Yhteensä	321 628	332 370

Hallintoneuvoston jäsenten palkkiot ja muut etuudet

Valtioneuvosto nimitti 27.11.2013 työmarkkinaosapuolten esityksestä hallintoneuvoston jäsenet toimikaudeksi 1.1.2014–31.12.2016. Hallintoneuvoston toimikautta on pidennetty vuoden 2017 loppuun saakka työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain voimaantulosäännöksellä (18.11.2016/973). Sosiaali- ja terveysministeriö määrää hallintoneuvoston jäsenten kokouspalkkiot ja matkakustannusten korvauseriaatteet. Sosiaali- ja terveysministeriö on 17.1.2012 päättänyt, että hallintoneuvoston jäsenten palkkiot ovat: puheenjohtajan kuukausipalkkio 120 euroa kuukaudessa ja kokouspalkkio 230 euroa, varapuheenjohtajan ja muiden jäsenten kokouspalkkio 140 euroa. Vuonna 2016 hallintoneuvosto kokoontui kaksi kertaa ja piti yhden sähköpostikokouksen. Sähköpostikokouksesta ei makseta kokouspalkkiota. Vuonna 2016 hallintoneuvoston jäsenille maksettiin palkkioita seuraavasti:

Nimi	Hallintoneuvoston jäsenen kokouspalkkio	Hallintoneuvoston puheenjohtajan kuukausipalkkio	Matkakustannus	31.12.2016 Yhteensä (EUR)
Berner George pj	460	1 440		1 900
Selin Ann vpj	140			140
Aalto Riku	140			140
Asara-Laaksonen Teija	280			280
Haapanen Jorma	280		279	559
Hovi Kimmo	280		181	461
Kekäle Tauno	280			280
Kivekäs Lauri	280			280
Salla Luomanmäki	280			280
Jorma Malinen	140			140
Ilkka Mäkelä	140			140
Ojanperä Harri	280			280
Svensk Ari	140			140
Talvitie Liisa	140		116	256
Vesivalo Rauno	280			280
Viljanen Ritva	140			140
Ylä-Mononen Jaana	280		536	816
Zitting Antti	280		55	335
Yhteensä	4 240	1 440	1 167	6 847

Hallituksen jäsenten palkkiot ja muut etuudet

Hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista. Hallintoneuvosto päätti 28.8.2015, että hallituksen jäsenille maksetaan palkkioita näillä perusteilla:

	Palkkio EUR/kk	Palkkio EUR/kokous
Hallituksen puheenjohtaja	730	270
Hallituksen varapuheenjohtaja	575	165
Hallituksen muu jäsen	330	125

Hallituksen jäsenillä ei ole käytössä muita palkitsemisjärjestelmiä tai lisäeläkejärjestelmiä.

Vuonna 2016 hallitus kokoontui 11 kertaa. Vuonna 2016 hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita seuraavasti:

Nimi	Hallituksen vuosipalkkio	Kokouspalkkio	31.12.2016 Yhteensä (EUR)
Fjäder Sture pj	8 760	2 160	10 920
Rantahalvari Vesa vpj	6 900	1 815	8 715
Hollmen Jyrki	3 960	1 125	5 085
Inkeroinen Eeva-Liisa	3 960	1 250	5 210
Jalonen Markku	3 960	1 375	5 335
Kannisto Mia	1 320	375	1 695
Palola Antti	3 960	1 250	5 210
Palola Jorma	3 960	1 375	5 335
Piekkala Vuokko	3 960	1 250	5 210
Rahkola Joonas	3 960	1 375	5 335
Rekola Veli-Matti	3 960	1 000	4 960
Siekinen Saana	3 960	1 250	5 210
Urrila Penna	2 640	750	3 390
Yhteensä	55 260	16 350	71 610

Rahasto toimitusjohtajan ja muun johdon palkitsemisjärjestelmä

Toimitusjohtajalla on erillinen hallituksen hyväksymä palkitsemisjärjestelmä vuodesta 2016 lähtien. Hallitus päättää mahdollisesta palkkion maksamisesta. Muulla johdolla on hallituksen hyväksymä palkkio-ohjelma, jonka mukaisesti hallitus päättää mahdollisen palkkion maksamisesta toimitusjohtajan esityksestä vahvistettujen palkkiokriteerien mukaan.

Seuraava taulukko esittää toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten palkkiot ja etuudet vuodelta 2016. Taulukon luvut ovat esitetty ilman palkkasivukuluja.

Toimi	Palkat ja luontoisedut	Muuttuva tulospalkkio	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015 EUR
Toimitusjohtaja	140 471	0	140 471	140 725
Johtoryhmä	468 031	30 165	498 196	470 982
Yhteensä	608 502	30 165	638 667	611 707

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot

Toimitusjohtajan toimitusuhteen ehdot on määritelty hallituksen päätöksellä ja todettu kirjallisessa työsopimuksessa. Toimitusjohtajan eläkeikä ja eläkekattuma määräytyvät yleisen työeläkelainsäädännön mukaan. Toimitusjohtajalla ei ole rahaston puolesta lisäeläkettä. Toimitusjohtajan irtisanomisaika määräytyy molemmin puolin työsopimuslain mukaan.

20. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Vuonna 2016 alkanut talouden myönteinen kehitys on jatkunut myös alkuvuonna 2017. Työttömien työnhakijoiden määrän arvioidaan vähenevän edelleen vuoden 2017 aikana verrattuna vuoteen 2016. TVR:n talousarvion mukaan tämä merkitsisi sitä, että nettovarallisuuden muutos olisi positiivinen myös vuonna 2017.

Työttömyysvakuutusrahaston maksuvalmius on ollut hyvä, mikä johtuu vakuutusmaksutuottojen etupainotteisuudesta sekä kokonaistasoltaan entisen suuruisista työttömyysvakuutusmaksuista. Rahasto on jatkanut marraskuussa 2016 hyväksytyyn velanhoitosuunnitelman toimeenpanoa.

Rahaston velkarahoitus rahoitettu on liikkeeseenlasketuilla jvk-lainoilla ja yritystodistuksilla. Näiden lisäksi rahastolla oli tilikauden päättyessä 1 000 miljoonan euron kommitoitu lainajärjestely (revolving credit facility) sisältäen 300 miljoonan euron kommitoidun lainaliimitin (Rcf A facility) sekä valtion takaaman 700 miljoonan euron pankkilainaliimitin (Rcf B facility), joita ei ollut käytetty. Rahaston menojen vähennyttä ja vuoden 2016 positiivisen nettovarallisuudenmuutoksen johdosta näin suurta reservilimiittiä ei katsottu enään tammikuussa 2017 tarpeelliseksi. Tästä syystä rahaston hallitus päätti tammikuussa irtisanoa eur 300 miljoonan nimellismääräisen kommitoidun limiitin (Rcf A facility). Muutos astui voimaan 10.2.2017.

3. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 21. maaliskuuta 2017

Vesa Rantahalvari
puheenjohtaja

Saana Siekkinen
varapuheenjohtaja

Sture Fjäder

Jyrki Hollmén

Eeva-Liisa Inkeroinen

Markku Jalonen

Antti Palola

Jorma Palola

Vuokko Piekkala

Veli-Matti Rekola

Penna Urrila

Pirjo Väänänen

Janne Metsämäki
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 22. maaliskuuta 2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Juha Wahlroos, KHT

4. Tilintarkastuskertomus

Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvostolle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Työttömyysvakuutusrahaston taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Työttömyysvakuutusrahaston (TVR) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää laskelman nettovarallisuudesta, laskelman nettovarallisuuden muutoksesta, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

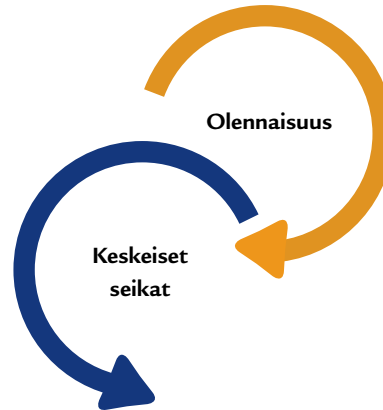
Olemme riippumattomia TVR:stä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tietyn seikan painottamista koskeva lisätieto

Haluamme kiinnittää huomiota tilinpäätöksen kohtaan 4.2 ”Suhdannepuskuri”. Siinä esitetään että työttömyysetuuskien rahoituksesta annetun lain 3§:n mukaan Työttömyysvakuutusrahastolla on työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaimiseksi suhdannepuskuri, joka voi olla suhdanteista riippuen joko yli- tai alijäämäinen laissa mainitun vaihteluvälin puitteissa. Tilinpäätöksessä TVR:n nettovarallisuus, eli suhdannepuskuri, on 466 miljoonaa euroa alijäämäinen ja laissa mainitun vaihteluvälin mukainen.

Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa Yhteenveto

- Tilinpäätökselle määritetty olennaisuus on € 40,8 miljoonaa, joka on 1 % varsinaisista tuloista.
- Tarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen ja kerääminen.

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olenainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun tilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaisuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Tilinpäätökselle määritetty olennaisuus	€ 40,8 miljoonaa
Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	1 % varsinaisista tuloista
Erityinen olennaisuus	€ 4,1 miljoonaa
Erityisen olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	0,1 % varsinaisista tuloista
Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden ja erityisen olennaisuuden määrittämisen vertailukohteiksi varsinaiset tulot, koska käsityksemme mukaan ne kuvastavat parhaiten TVR:n toiminnan volyymin. Erityistä olennaisuutta on sovellettu tuloslaskelman hallintokuluihin. Valitsemamme vertailukohteet ovat tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistu-neessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisyden riski.

Tilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka	Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa
---	---

Työttömyysvakuutusmaksujen määrääminen

Viittaus tilinpäätöksen liitetietoon 5

Tilinpäätöksessä on esitetty työttömyysvakuutusmaksut 4,1 miljardia euroa per 31.12.2016.

Työttömyysvakuutusmaksut on määritettävä siten, että TVR kykenee suorittamaan vastuullaan olevat sitoumukset. Työttömyysvakuutusmaksut määrätään kalenterivuodeksi kerrallaan. TVR on tehnyt maksujen määrää koskevan esityksen sosiaali- ja terveysministeriölle edellisen vuoden elokuussa ja eduskunta on vahvistanut maksuprosentit edellisen vuoden marraskuussa. Ajallinen viive maksujen määrittämisen ja tilivuoden päättymisen välillä on yli vuosi.

Olemme käyneet läpi työttömyysvakuutusmaksujen määräämisen prosessia.

Olemme lukeneet TVR:n talousarvion perustana olevat sen itsensä, valtiovarainministeriön, ennustelaitosten ja pankkien tekemät arviot kansantalouden kehityksestä, jotka liittyvät:

- Työttömyyden kehitykseen
- Työllisyyden kehitykseen
- Palkkasumman kehitykseen

Olemme arvioineet tehdyn maksuesityksen oikeellisuutta ja riittävyttä tehdyn talousarvion perusteella.

Työttömyysvakuutusmaksujen kerääminen

Työttömyysvakuutusmaksujen kerääminen siirtyi TVR:n tehtäväksi vuoden 2013 alussa. TVR muodostaa eduskunnan vahvistamien maksuprosenttien perusteella ennakoiden maksupäätökset ja kerää ennakkosuoritukset. Kalenterivuoden päätyttyä TVR määrää vuosi-ilmoituten perusteella lopulliset maksupäätökset ja kerää lopulliset maksut. TVR valvoo työttömyysvakuutusmaksuvelvollisuuden laiminlyöntejä.

Olemme arvioineet työttömyysvakuutusmaksujen perinnän ja valvonnan prosessia sekä suorittaneet yksittäisten tapahtumien aineistotarkastusta.

Olemme arvioineet ja testanneet kontrolleja, jotka liittyvät:

- Maksujen määrittämiseen ja vastaanottamiseen
- Maksuvelvollisuuden valvontaan

Olemme varmistuneet maksuprosenttien oikeellisuudesta järjestelmässä.

Olemme testanneet otoksella maksujen maksuliikennettä. Olemme varmistuneet valvonnan asianmukaisuudesta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan TVR:n kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos rahasto aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon

TVR:n sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä TVR:n kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin.
- arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä TVR:ää koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon tilinpäätöksestä.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikesta suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituvaa yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksemme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöön saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 22.3.2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Juha Wahlroos
KHT

PL 191 (Kansakoulukuja 1), 00121 Helsinki
Puh. 09 6803 7380
www.tvr.fi